

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 10. XV aastakäik

TEATAJA

17. mail 1940

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 3.50
Poolaastas . . . " 2.00
Välismaale . . . " 7.00
Poolaastas . . . " 4.00

Toimetus ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

$\frac{1}{1}$ lhk. . . . kr. 40.00
 $\frac{1}{2}$ " . . . . " 22.00
 $\frac{1}{4}$ " . . . . " 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppet

SISU: Kaubandus-tööstuskoda 1939. a. tegevuse ülevaade. Lisapalga Kassa põhikiri. Balti riikide majandusliku koostöö probleeme. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Vällsörsid. Kaubahindu. Toiduainete turg. Tallinna börsi kursisedel.

Luterma pakkimisvahendid

LUTERMA vineerkastid on kaalult kerge, vastupidav ja kaunis pakkimis-materjal igaks otstarbeks, vineertünnid asendavad raud- ja tejsi tünne. Vineertünnid on kõlvulised poolvedelate ja kuivainete transportimiseks, kartongid igas suuruses on üldtuntult vastu-pidavaimaid kohvleid transpordiks ja asjade säilitamiseks.

Tänapäeval on vineer kogu maailmas otstarbekaim pakkimismaterjal!

A/S. A. M. LUTHER, Tallinn, Pärnu m. 69,
kodu keskjaam 426-00,

esindused: Tartus: Tartu Eesti Majanduse Ühisus, Suurturg 9, tel. 35-70,
Pärnus: A/S. Heinr. Puls, Kuninga 19, tel. 2-56,
Narvas: A/S. J. Puhk & Pojad, Peetriplats 7 a, tel. 27,
Võrus: Joh. Salveste, Jüri 24, tel. 1-32,
Rakveres: Viru Majandusühing, Lai 8, tel. 101,
Petseris: Paul Mägi & E. Nassar, Turuplats 16, tel. 1-15,
Türil: Türi Majandusühing, Viljandi 7, tel. 76,
Viljandis: Lossi 30, tel. 1-59,
Valgas: A/S. J. Puhk & Pojad, Vabaduse 32, tel. 91.

Kaubandus-tööstuskoja 1939. a. tegevuse ülevaade

Majanduslik ülevaade

Rahvusvahelised suured sündmused maailmas 1939. a. vajutasid oma pitseri ka Eesti majanduselule.

Siiski suutis Eesti majandus uue maailmasõja esimesed neli kuud, tänu initsiatiivirohkele ja ettevõtlikele Eesti tööstureile, kaupmeestele ja laevnikele kui ka riigivõimu ettenägelikkusele, üldiselt tootmist säilitada ja varustada maad sellega, mis maa tarvitab.

Üksikuid majandusalasid jälgides võime tähtsamate momentidena märkida järgmist:

Kõigepealt pangandus. Rahaturul, mis majanduselu võnkeile eriti kiiresti reageerib, võis tingituna sõja puhkemisest Euroopas konstateerida ulatuslikke kõikumisi. Nii tõusis pangatähtede emissioon sügiskuudel erakordse hooga koguni kuni 73 milj. kroonini ehk ligi 40%. Aasta lõpuks raha ringvool aga vähenes, ulatudes ca 64 milj. kroonini ja näidates tõusu eelmise aasta sama ajaga võrreldes ca 25%. Emissiooni suur tõus oli tingitud algpõhjusena üleminekust ettemaksetavatele ostudele, samuti hindade tõusust ja hoiuste väljavoolust pankadest.

Välisraha seis keskpangas langes ca 13 milj. krooni, tingituna samuti ettemaksudest imporditavate kaupade eest. Hiljem olukord välisvaluuta tagavarade alal stabiliseerus — välisvaluuta tagavarad jäid mitmetel põhjustel püsima.

Hoiusummade liikumisel kommerts- ja linnapankades võis aasta esimesel poolel märkata tõusu. Sõja puhkemisel tekkinud ostupalavik ja närvlikkus hoiusummade omanike hulgas kutsus esile hoiusummade väljavoolu. See ei kestnud aga kuigi kaua, kuna kaupadesse mahutatuna hoiusummad jälle kiiresti kaupmeeste võlgade katteks pankadesse maksetuna tulid tagasi. Aasta lõpuks siiski hoiusummad läksid eelmise aasta lõpuga võrreldes mõnevõrra — ligi 3 milj. krooni — tagasi.

Laenud pankadest näitasid aga aasta lõpuks tõusu ca 4 milj. kr.

Kapitaliturg püsis endiselt suuremate muutusteta. Eelmisel aastail ilmnenuid raskused kindlaprotsendiliste pantlehtede normaalseks paigutamiseks, mis omakorda oli tingitud nende kiire realiseerimise raskustest, püsisid ja kitsendasid erakrediitasutuste tegevust.

Olgu märgitud, et riigikaitse otstarbeks tehtud siselaen realiseeriti peamiselt Tallinna suuremate pankade poolt mõne päevaga, kusjuures laenuabereisse mahutati osa pankade vabadest kapitalidest.

Pankade krediitipoliitikas sündis sõjaolukorrast tingituna muutusi. See muutus ettevaatlikumaks. Eriti ettevaatlik oldi sõja algul, mis omakorda sünnitas koos kaubakrediitide ulatusliku piiramisega mõnesuguse pinge kaupmeeskonnas. Hiljem olukord lahenes ja krediitide andmine avardas.

Pangandust majanduselu baromeetrina võttes selgub, et majanduselus on möödunud aastal toimunud ulatuslikke võnkeid, mida meie tervetele alustele rajatud pangandus on aga olnud suuteline keskpanga kaasabil raskusteta ületama.

Põllumajandus meie rahvamajanduse kandvaima haruna kannatas möödunud aastal osaliselt ikalduse all, ja seda väga tunduvalt just loomasaõda osas, kus kõik saagid jäid tunduvalt väiksemaks eelmise aasta ja ka 10 a. keskmistest saakidest. See tähendab tunduvalt raskusi loomapidamisele ja kajastub paratamatult ka loomasaaduste toodangu tagasiminekus.

Kui 1939. a. kogu põllumajandussaaduste eksport siiski väärtuselt ca 12% eelmise aastaga võrreldes tõusis, siis tuleb see panna peamiselt suurenenud elussigade väljaveo kui ka väljaveetud kaupade hindade tõusu arvele. Pealegi ei jõudnud sõodasaagi äpardumine 1939. a. veel täieliselt avalduda.

Samal ajal toitteravilja saagid kujunesid rahuldavaiks, eriti rukkisaak.

Üldiselt hinnatakse aga põllumajanduse toodangut 1939. a. märksa väiksemaks eelmise aasta toodangust.

Põllumajandussaaduste hinnad kujunesid siseturul — arvesse võttes üksikute saaduste osatähtsust — siiski 3—4% võrra kõrgemaks 1938. a. hindadest. Ka välisturgudel jäid hinnad enam-vähem soodsaks.

Tööstuses võib, hoolimata sellest, et aasta viimne veerand töötati sõjaolustikust tingitud raskustes, konstateerida rõõmustavalt — kogu aasta kohta võttes — siiski tööstusliku toodangu tõusu. See tõus oli koguni õige hoogus. Eriti ulatuslikult tõusis põlevkivi-, telliskivi- ja tselluloositööstuse toodang, viimases Kehra vabriku tööle asumise tõttu. Toodangu

tõusu nendes tööstusharudes võib hinnata 20—50%—ni. Siinkohal väärib eriti mainimist, et see suur tõus on olnud just kodumaiste loodusvarade kasutamise tööstusharudes.

Kuid ka tarbimiskaupade tööstuses võib ülatusega märkida toodangu laienemist — nii tekstiil-, kummi- ja nahkkaupade ning toiduga maitseainete alal. Toodangu tõus nendel aladel oli tingitud ühelt poolt sõjaeelsetest suurenenud välistellimistest kui ka sügisel tekkinud „ostupalavikust“.

Tagasimineku ilmnes aga puutööstuses (saeveskid).

Metallitööstuse toodang jäi ümarguselt eelmise aasta tasemele ja ületas selle mõne protsendi võrra.

Tööstuse aasta üldtoodangu tõus langeb aasta sõjaeelsetele kuudele, kusjuures see eriti intensiivseks osutus viimastel kuudel enne sõja algust.

Aasta lõpupoolel oldi mõnedes tööstusharudes sunnitud tööaega kärpima, nagu nähtub tehtud töötundide indeksi ulatuslikust tagasimineku viimasel veerandil, võrreldes eelviimasega. See osaline tagasimineku, tingituna raskustest toorainete muretsemisel kui ka eksporditurgude esialgselt kaotusest, ei suutnud aga toodangu üldpilti siiski negatiivsustada.

Tööstustööliste teenistusolud näitasid 1939. a. paranemist. Nii kasvas tööstustööliste reaalpalk (ostujõud tunniteenistuse alusel) 1939. aastal võrreldes eelmise aastaga 4%, nagu nähtub reaalpalka indeksist, mis 1939. aastal oli 121, kuna 1938. a. vastav indeks oli 117 ja 1937. a. 116. Esitatud indekseist nähtub, et möödunud aastal tööstustööliste elatus-tase paranes suhteliselt enam kui 1938. a.

Kaubanduses kujunes olukord 1939. a. üldiselt järgmiselt:

Väliskaubanduse üldkäive, hoolimata neljast sõjakuust, tõusis 1938. a. võrreldes ca 4% ehk 8,4 milj. krooni, tõustes ligi 220 milj. kroonini.

Väliskaubanduse bilanss osutus aktiivseks ligi 17 milj. krooniga, mis ei tarvitse veel isenesest tähendada mingit erilist soodsat olukorda, kuna ekspordi suure ülekaalu kutsusid esile aasta lõpul impordis esinenud raskused.

Eksporditegevus, millest on tingitud väliskaubanduse üldkäibe suurenemine, oli aasta kokkuvõttes rahuldav, kuigi aasta viimne veerand kippus ette veeretama raskusi. Ekspord suurenes eelmise aastaga võrreldes siiski ligi 15 milj. krooni ehk 14% — see suurenemine sündis peamiselt elusloomade, põlevkiviõli, tselluloosi, töödeldud metsa, linade ja linataku, li-

hakauba, bensiini ja mõningate teiste kaupade suurenenud väljaveo arvel.

Impordi juures võis märgata pidurdumist juba 1939. a. algul, tingitult investeerimisteguvuse langusest, kuid vahepeal, aasta teisel ja kolmandal veerandil, paisus sissevedu tagavarade muretsemisest tingituna tugevasti, et siis aasta viimisel veerandil kaupade saamise ja transpordi raskuste tõttu jälle langeda.

Impordi langus ilmnis kõikides kaubarühmades ja suure osa tähtsamate sisseveokaupade alal, mis omakorda tõendab, et impordi tagasimineku oli tingitud otseselt puhkenud sõjast.

Tekkinud olukordades osutusid mõistetavaks ka mõnesugused ümbergrupeerumised meie välisturgude osatähtsuses, milleks tegelikult tuli ka riigivõimul samme astuda ja senisest palju ulatuslikumaid kaubanduslikke sidemeid sõlmida esmajoones meie lähemate suurte naabritega, et sel kombel kindlustada tarviliste toor- ja tarbainete saamist ühelt poolt ja leida uusi turge ekspordist väljapoole Balti mere basseini vabanevatele kaupadele. See on meil ka suure osas õnnestunud, tänu meie kaubanduspoliitilisele aktiivsusele, mille tulemuseks olid uued ja ulatuslikud lepped meie suurte naabritega.

Sisekaubanduse käibe üle on andmete puudumisel raske otsust langetada. Tõenäoselt see väärtuselt siiski ületas 1938. a. taseme, koguslikult suuremat tõusu eeldada oleks siiski vähe põhjendatud.

Möödunud aasta septembris elasime läbi erakordse ostupalaviku, tingitult nii ümberasumisest kui ka üldisest närvlikkusest. Lähimüügid kasvasid väga paljudel aladel tunduvalt — eriti tarbimiskaupade osas. Kuid septembris olnud ostupalavikule järgnes oktoobris ja novembris silmapaistev lähimüükide langus, võrreldes eelmise aastaga, mis tõendas, et septembris erakordne lähimüük toimus järgnevate kuude arvel.

Ka tšekisüsteemile viidud kaupade käive kujunes väiksemaks kui oli nende kaupade lähimüük vabaturu olukorras. Kaubakrediitide tagasitõmbamine ja sularaha-ostule üleminek tekitas omakorda omakapitali poolest nõrkadele äridele raskusi, mis sundis osa kaubandusettevõtteid koondama oma tegevust.

Seepärast ei saaks üldiselt sisekaubanduse käivate tunduvat tõusu pidada tõenäoseks.

Hinnad üldiselt tõusid. Mõnede kaupade järsult tekkinud nappus, mis omakorda oli tingitud vähenenud tootmisest, kuna miljonid töökäed olid sunnitud masinavända asemel haarama pihku relvi, samuti sõjaeelne suurenenud

nõudmine kaupade järele, kuid eriti suured raskused kaupade transpordis, paratamatult tõstsid importkaupade hindu, mis omakorda kis-kus kaasa ka siseturu hinnataseme.

Ametlik hindadepoliitika, mille terav ots oli suunatud hindade, resp. elukalliduse, kiire tõusu pidurdamisele, jättis tagaplaanile majandus-aparaadi põhivarade säilitamise tarbe momendi.

Ei saa siiski salata, et see ametlik hindade-poliitika koos ettevõtjaskonna soliidisusega, kes spekulatiivsest hindade tõstmisest on hinnata-valt kaugel seisnud, on suutnud siiski ära hoida elukalliduse kiire tõusu ja rahva elatustaseme suure languse.

Ka on hindadepoliitika realiseerimine hin-dade administratiivse kontrolli näol osutunud siiski õnneks üldiselt võrdlemisi painduvaks. See painduvus, kui sellele lisandub veel härra majandusministri poolt kaupmeeste viimasel kongressil antud kindlasõnaline lubadus — säi-litada hinnatase siseturul kuni kõrgete hinda-dega soetatud kaupade äramüümiseni — suudab ehk ära hoida ettevõtte põhivarade täielise hä-vimise, kuigi hindade languse korral hädaoht selleks on suur.

Laevanduses kujunes olukord 1939. aastal järgmiselt:

Välissõidus oli prahiturg aasta algul rahvusvahelistel põhjustel halb. Aasta teisel veerandil aga olukord paranes, mis oli tingitud peamiselt uuest sõjatagavarade soetamise lainest. Septembris sõja puhkedes muutus olukord prahiturul muidugi täiesti. Veohinnad tõusid kau-nis tunduvalt, aga esialgu oli laevaomanikel erapooletutes riikides suuri raskusi oma lae-vade sõitusesse rakendamisel, kuna polnud või-malusi nende kindlustamiseks sõjaohu vastu. Ka tekitas muret punktrite saamine. Osa lae-vaomanikke kandis suuri kahjusid seeläbi, et nad olid sunnitud täitma endisi rahuaegseid madala hinnaga sõlmitud veolepinguid.

Aasta lõppedes ja sõja kestes tõusid loomu-likult veohinnad tunduvalt, ületades rahuaeg-seid veohindu mitmekordselt. Kuid samal ajal kasvasid jõudsasti ka laevaomanike väljamine-kud mitmekordistunud palkade, sõjariisiko kind-lustuse jne. näol. Seetõttu on kogu sõjaaegne laevanduse tulukus suurel määral küsitav.

Tunduv osa meie kaubalaevastikust kandis ka suuri kahjusid kaaperdamise läbi, kuna ligi 15 Eesti kaubalaeva pikemat aega sõdivate rii-kide sadamais põhjusega kinni peeti. Need laevad vabanesid alles käesoleva aasta kevadel.

Mainimata ei saa jätta ka erakordselt külma talve, mistõttu Balti meri täiesti kinni külmas

ja jää isegi ühendusepidamise Skagerrakis ja Kategatis võimatuks tegi.

Välissõidu liinilaevandus arenes 1939. aastal rahuldavalt. Rakendati liinidele uusi ja kohasemaid laevu. Kahjuks tegi meie liinilaev-anduse arengule suuri takistusi Euroopa suur-riikide vahel puhkenud sõda ja erakordselt kül-m talv.

Rannasõidus võib 1939. a. liinide tege-vusega rahul olla.

Sisevetel oli olukord 1939. a. navigat-siooni hooajal eriti madala veeseisu tõttu raske.

Eesti kaubalaevastiku koostises toimus 1939. a. võrdlemisi suuri muudatusi. Kuna laevahinnad 1939. a. algul langesid tase-mele, mis võimaldas ka Eesti laevaomanikel oma tonnaaži uuendada ja suurendada, siis kasutati seda võimalust kaunis ohtrasti. Muretseti juure uusi laevu ja müüdi ära osa vanu. Sõjaohud nõudsid 1939. a. lõpuni ohvriks 3 laeva.

Eesti kaubalaevastiku neto-juurekasv 1939. aastal oli 11 üksust 34.644 br.-reg.-tn., mis on suurim kogu meie iseseisvuse aastail ja ületab tunduvalt viimaste aastate juurekasvu.

Rõõmustaval viisil on 1939. a. juuresoetatud laevade hulgas ka mõningad uuemad laevad.

Üldiselt võib laevandus 1939. aastale siiski kõigest hoolimata rahulolevalt tagasi vaadata. Rahvamajanduslikku tulukust välissõidu kauba-laevastikus võime 1939. a. hinnata 8 milj. kroonile.

Kokku võttes peame veel kord tunnis-tama, et meie majandus on 1939. aasta neli sõjakuud võrdlemisi hästi talunud.

Meie tööstustoodang 1939. aastal kujunes suu-remaks kui kunagi varem; meie väliskaubanduse käive 1939. aastal näitas ekspordi suurenemise arvel tõusu; meie sisekaubanduse käive püsis möödunud aastal tõenäoselt enam-vähem eel-mise aasta tasemel; meie pangandus ja rahan-dus funktsioneeris rahuldavalt. Ka meie lae-vandus võib 1939. aastale rahulolevalt tagasi vaadata. Ainult meie põllumajandus kannatas osalise loomasõotade saagi ikalduse all, mis ras-kendas eriti loomapidamist ning seega vähendas loomasaaduste toodangut. Niisiis võiksime möö-dunud aasta majanduslikku olukorda hinnata rahuldavaks ning 1939. aasta esimest poolt kuni sügiseni pidada veel meie majanduse hea kon-junktuuri perioodiks.

Meie majanduse arengu perspektiivid lähe-mas tulevikus olenevad sellest, mil määral me meile tegutseda jäetud majandusruumis suu-dame oma kaubavahetust arendada. Meil on

tulnud ümber orienteeruda peaaegselt kahele suuremale — Saksa ja Nõukogude Vene — turule. Tahame tõsiselt loota, et need turud suudavad meie nõudmisi rahuldada, kuigi ei saa pigistada silmi kinni tekkida võivate raskuste ees. Näib nii, et tänapäeva erakordsetes oludes tootmisaparaadi käigushoidmine selleks, et säilitada senine töömaht ja vältida töökäte vallandamist, on kujunenud üheks raskeimini lahendamiseks probleemiks. Selle probleemi tuumaks on õigupoolest tööstuse varustamine välismaiste toor- ja abimaterjalidega. Et see probleem on väga ulatuslik, näitab asjaolu, et kogu meie tööstuses tarvitatud materjalidest väärtuse järgi ca 50% oli välismaise päritoluga. Selle probleemi parim võimalik lahendus nõuab äärmiselt suuri pingutusi — nii riigivõimult kui ka ettevõtjaskonnalt endalt.

Kui meie eraettevõtjaskond sõja algul avalikult endale võttis kohustuse ka erakordsetes tingimustes varustada maad kõige tarvilisega ja hoida käigus toodangu aparaat, siis ligi 9 sõjakuu möödudes me saame seda ainult kinnitada. Endastmõistetav on nii muutunud oludes selle juures olnud riigivõimu ulatuslik kaasabi. Ja ei ole kahtlust, et eramajanduse kogemusrikas ja aktiivne aparaat tihedas koostöös riigivõimuga suudab ka tulevikus kõige paremini teenida maad ja rahvast.

Koja tegevus

Asudes nüüd koja 1939. aasta tegevuse ülevaatele tuleb kõigepealt märkida, et Kaubandus-tööstuskoja töös on sõja algusest peale ikka enam ja enam süvenenud see tendents, mis koja tööd viimaseil aastail on ilmestanud, ja nimelt: koda ei ole oma ülesannet näinud ainult oma seisukohtade avaldamises valitsusvõimude poolt esitatavate kavade ja eelnõude kohta, vaid ta on püüdnud ise eramajandusringkondi koondada ühiseiks ülesandeiks, kas arvukaid ettevõtjate koondusi koja juures ellu kutsudes ja nende tööd korraldades või kõigiti oma ametkonna otsesel kaastööl erialalisi organisatioone luues.

Sel teel on koja töö suuresti intensiivsustunud, seda eriti just sõja algusest peale, kus kojale on langenud rida uusi suuri ülesandeid, milledest olgu siin nimetatud: hindade ja normaalse vahetuse probleem, väliskaubanduse küsimused, tööstuslike toorainete saamise küsimused, ulatuslikud informatsiooni ülesanded, laevasõidu keerulised küsimused sõjaolukorras jne.

Koda avalik-õigusliku asutusena, kelle ülesandeks on kaubanduse ja tööstuse heaolu eest hoolitsemine, on pakkunud erakordsel ajal valitsusvõimudele eriti ulatuslikku abi kõige mitmesugusemate andmete kogumise ja andmisega.

Koda on nüüd eriti vaja — nii valitsusvõimudele kui ka ettevõtjaskonnale — ja koda peab siin oma kõikvõimalikku abi pakkuma.

Koja sidemed ja koostöö Majandus- ja Välisministeeriumiga ja teiste majanduselu korraldavate asutustega on eriti tihedaks muutunud ja koja ametnikud ning valitud esindajad võtavad alalõpmata osa uutest nõupidamistest ja komisjonide tööd, et seista Eesti majandusaparaadi säästmise ja käigushoidmise teenistuses.

Koja töö on sündinud kõikides koja organisatsioonides, koja poolt kokkukutsutud aruandeaastal eriti hulgalistel erinõupidamistel, koosolekutel, päevadel niihästi kokas kui ka kohtadel üle riigi, samuti kaupmeeste, töösturite, pankurite ja laevnike organisatsioonide koosolekutel.

Koda on võtnud osa oma esindajate kaudu esijärjekorras Riiginõukogust, Eesti Panga nõukogust, Emissiooninõukogust, Konjunktuurinstituti nõukogust, Ratsionaliseerimise Komiteest, Maksu-, Tolli- ja Hindamispeakomiteest, äri- ja tulumaksukomisjonist, Kaubanduskomiteest, Eesti Rahvuslikust Jõukomiteest, Tariifinõukogust, üksikute tööstusharude uurimise komisjonidest ja veel terveist reast teistest nõukogudest, erikomisjonidest ja erinõupidamistest.

Siinkohal olgu lühidalt märgitud ainult kõige tähtsamad küsimused, millega koyal 1939. a. on tulnud tegelda.

Kõigepealt väliskaubanduse küsimused, mis muutunud olukordades koja töös hakkasid etendama eriti suurt osa.

Seda silmas pidades otsustas koja juhatus väliskaubanduse küsimused koondada ühte väliskaubanduse bürosse.

Bürool ei ole kindlat koosseisu, vaid selle moodustavad koja direktori juhtimisel need koja ametnikud, kelle vahel büroo ülesanded on jaotatud. Nende algrakukeste ümber moodustub siis igakord väliskaubanduse büroo asjast huvitatud koonduste esimeestest ja teistest ettevõtjatest, kusjuures büroo koosseis kujuneb igakord selle järgi, missugused küsimused on büroos arutusel.

Säärane vormivaba korraldus on pärast pikemaajalist kaalumist seni leitud kõige otstarbekohasemaks.

Tähtsamatest nõupidamistest on võtnud osa ka ühistegelised, poolriiklikud ja riiklikud ettevõtted.

Väliskaubanduse büroo tegevuses on seni välja kujunenud neli peamist osa:

1) Teadete teenistus — väliskaubandusse puutuva informatsiooni hankimine, koostamine, andmine ja avaldamine.

2) Mitmesuguste kaubanduse kontrollvõimude poolt nõutavate tõendite ja tunnistuste väljajaandmine, peamiselt imporditava kauba mitte jälle väljaveo kohta, samuti nõusoleku andmine Kaubanduskomiteele meie varem sisseveetud kaupade uuesti väljaveoks.

3) Põhimõtteliste väliskaubanduse korraldusse praegusel erakordsel ajal puutuvate küsimuste kaalumine ja koja juhatasele ettepanekute tegemine.

4) Importijate koonduste organiseerimine, nendega kontakti pidamine, mitmete koonduste juures ka nende tegelik asjaajamine.

Peatudes mõne sõnaga igal üksikul osal olgu kokkuvõetult märgitud järgmist:

Informatsiooniteenistus on korraldatud sääraselt, et ollakse pidevalt kontaktis Välisministeeriumi Väliskaubanduse Osakonnaga, kes saab andmeid meie välisesindustelt, Majandusministeeriumiga, Veeteede Talitusega, välisriikide kohalike saatkondade ja konsulaatidega, samuti jälgitakse vastavat välismaa ajakirjandust. Saadud informatsioon, mis koondatakse ja sagedasti töötatakse täiendavalt ümber (kontrollitakse, kogutakse täiendavaid andmeid), on kahesugune — avalikult avaldatav ja avalikult mitteavaldatav. Esimene avaldatakse „Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“, teisest informeeritakse otseselt asjast huvitatud ringkondi, kas ringkirjadega või koguni telefoniliselt.

Suuremate põhimõtteliste küsimuste osas on väliskaubanduse büroo soovitanud kaubanduslike atašeetid ametisse seada Moskvas, Berliinis ja Skandinaavias, viimasel transiidi pärast, kusjuures on peetud loomulikuks, et sääraseid atašeetid alluksid vormiliselt Välisministeeriumile, saades ka riigieelarve korras palka, sisuliselt oleksid aga kaupmees- ja töösturkonna teenistuses.

Koda on oma esindajate kaudu osa võtnud kaubalepingute ettevalmistamise ulatuslikest töödest andmete kogumisega ja nõupidamistest osavõtmisega.

Samuti on võtnud koja esindajad osa välis-

riikidega peetud kaubanduslikest läbirääkimistest.

Kuna võis arvata, et importijate koostöö esilekerkivate raskuste võitmiseks võiks osutada kasulikuks, siis organiseeriti koja juures importijate koondusi, tehes seda aga seal, kus vastavaid erialalisi organisatsioone ei olnud, mida võiks ka impordiküsimustes rakendada. Kus tugevad organisatsioonid aga olid, seal jäeti impordiküsimused nende organisatsioonide endi hooleks.

Need koondused on suutnud vastava ala importööre-kaupmehi ja importööre-tööstureid teineteisele lähendada ja ühiseid muresid ühe laua taga arutama panna.

Koonduste kaudu on tegelikult loodud ka tihe kontakt valitsusasutustega, kuna koondused ühelt poolt oma asjaliku nõu ja abiga aitavad valitsusasutusi viimaseile langenud uute ja keeruliste väliskaubanduslike küsimuste lahendamisel ja teiselt poolt jälle tegelevad oma ala kaubanduse sisemise korrastamisega kui ka hinnapoliitiliste küsimustega, nagu Majandusministeeriumile keskmiste brutoteenistuse normide esitamine jne. Ka on teostatud mõningaid ühistellimusi.

Järgmiseks tähtsamaks probleemiks, mis erakordsetest oludest tingituna esile kerkis, oli hindade küsimus.

Kuna hindade ja hindade kontrolli küsimus praegusel erakordsel ajal on väga oluline, siis on Kaubandus-tööstuskoda sellele küsimusele algusest peale erilisel oma tähelepanu kinkinud.

Koda võttis kohe sõja puhkedes kindla hoiaiku, mis avaldus kahes peamotiivis: esiteks tuleb ära hoida kaupade nappusest, samuti hindade tõusust välisturgudel tekkida võiv vastutustundetud spekulatsioon ja teiseks tuleb lubada hindade poliitikat, mille sihiks on ettevõtja põhivara, substantsi, säilitamine või vähimalt selle täielise kaotuse tõkestamine.

Viimase mõtte realiseerimine seisis selles, et koda asus käitismajanduslikult põhjendatud seisukohale, et kaupade müük peaks olema lubatud n.-n. turu- või päevahindadega ja mitte sisseostuhindade alusel, millega teatavasti kaasnevad finantseerimise raskused, põhivara kaotamise hädadoht hindade languse korral jne. Sellele küsimusele on koja poolt pöördud korralduslikult vastavate ringkondade tähelepanu ja on avaldatud kirjutusi eriajakirjanduses.

Kõik need ettevõetud sammud ei ole teatavasti annud soovitud tulemusi ja Majandus-

ministeerium, soovides ära hoida elukalliduse järsu tõusu ning seega elustandardi kiire languse, püsib seisukohal, et kaupade hindu võib tõsta ainult tegelike ning tõestatavate tootmis-, soetamis- või omakulude tõusu võrra, kusjuures põhivara kaotuse ärahoidmiseks hindade languse korral on ametlikult poolt antud lubadusi vanade tagavarade realiseerimise võimaldamiseks vanade, sisseostmise, hindadega.

Kui septembris 1939 anti toor- ja tarbeainete müügi ja hindade korraldamise määrus, siis tekkis määruse rakendamisel kohe rida küsimusi, millele Kaubandus-tööstuskoda on kestvalt oma tähelepanu kinkinud — ja seda tulemus- tega.

Kohe pärast määruse andmist oli Kaubandus-tööstuskoda sammude tulemuseks vastava seletuse saamine, et hindade tõstmisest tuleb teatada ainult ühes faasis — tootja juures kodumaa kaupade osas ja importija juures välis- kaupade osas. Igal juhul lasub teatamise kohustus sel ettevõtjal, kelle juures hind tõuseb esimesena.

Edasi tuli selgitada, mida mõista määruses märgitud normaalse vahetõlke all.

Arvestades muuhulgas ka Kaubandus-tööstuskoda ettepanekuid asuti ametlikult poolt üldisele seisukohale, et normaalseks tuleb lugeda see vahetõlke, brutotõlke, mida saadi enne 1. septembrit, s. o. enne sõja puhkemist, seega brutotõlke, mis enne sõda vabas võistluses oli välja kujunenud.

Edasi on Kaubandus-tööstuskoda ametkonna poolt hindade ja ärikulude küsimuses pidevalt väga paljudel kordadel avaldatud oma objektiivseid arvamisi Majandusministeeriumi kontrollivale ametnikule kui ka politseivõimudele, kes hindade kontrolli teostavad, ja sel teel hulgaliselt ettevõtjaid häirivad momente ära hoi- tud. Eraviisiliselt on ka tegelikke kontrollijaid kaubandusliku kalkultatsiooni meetodeist kordu- valt põhjalikult informeeritud, mis samuti kont- rolli õiglusele on aidanud palju kaasa. Koda poolt on astutud samme ka selleks, et mõnin- gad ebasobivad nähtused, mis esimeste kont- rollimiste puhul ilmsiks tulid, on enam-vähem kõrvaldatud.

Teadmine, et meie ettevõtjaskond ei ole las- kunud spekulatsiooni vildakale teele, tohiks teadlikele majandusringkondadele olla suureks rahulduseks.

Ühtlasi on aga koda püüdnud konkreet- selt hindade küsimuses oma abi pak-

kuda ja üksikute alade järgi võimalust mööda kokkukutsutud kaupmeeste-asjastuhvitatute nõu- pidamistel selgitada väljakuunenud normaals- eid brutotõlke norme ja on need siis Majandusministeeriumile kinnitamiseks esita- nud. Seda on tehtud suhkru, heeringate, kum- mist jalanõude, nahkjalanõude ja naha, villase lõnga, riide ja raua alal. Nagu näha, on seda tehtud esmajoones aladel, kus ilmesid vaiel- davused ja arusaamatused. Neid väljatõotatud norme on ministeeriumi poolt osaliselt vaiki- valt, osaliselt aga ametlikult mõnesuguste kor- rektiividega aktsepteeritud ja hindade kontrol- limistel juhtnõuudeks võetud.

Koda on palunud ministeeriumi aktsepteerida puutumatute tagavarade laohoidmisega ühenduses olevaid lisakulusid, millega on ka nõustatud.

Erakordsetest oludest tingituna pandi valit- suse poolt kehtima puutumatute taga- varade hoidmise eeskirjad.

Need eeskirjad olid esialgu küllalt raske- pärased. Peagi ilmnes ka, et paljud jaekaubanduse ettevõtted ei olnud täiesti teadlikud puu- tumatute tagavarade hoidmise kohustustest ega vastavatest eeskirjadest.

Arusaamatuste vältimiseks saatis koda omalt poolt kõikidele kaubanduslikele ettevõtetele ring- kirjalise seletuse, milles selgitati puutumatute tagavarade hoidmise kohta kehtivaid eeskirju. Tõele au andes peab tunnustama, et koja sam- mud ka Majandusministeeriumis leidsid soodsat vastukaja ja puutumatute tagavarade hoidmise määrus hiljem suure osa koja aktiivsel kaas- tõel oma karmusest on kaotanud ja nende taga- varade kohta aruandmine on märksa lihtsus- tatum ja hõlbustatum kui see oli esimese mää- ruse kehtimapanekul.

Kaubandusalasse puutuvaist küsimusist, mil- lega kojalt tuli tegelda aruandeaastal, tuleks veel nimetada välismaa äriesinduste tegevuse korraldamist.

Välismaal asuvate äriettevõtete Eesti esi- nduste ümberkorraldamise küsimus oli juba pikemat aega teatavates ringkondades liiku- mas, kuid Saksa rahvusgrupi ümberasumisega võttis see küsimus aktuaalsema iseloomu. Ma- jandusministeeriumis koostatigi vastav eelnõu, mis saadeti kojale arvamise avaldamiseks.

Eelnõu järgi kuuluks seadusega korralda- misele välismaal asuvate äriettevõtete Eesti esinduste avamine, tegevus ja lõpetamine.

Välisettevõtete esindamiseks Eestis tuleks esindust hankival ettevõttel end Majandusministeeriumis registreerida, kusjuures ministeeriumile oleks jäänud õigus ka registreerimist ära ütelda. Registreerimisele võiksid kuuluda ainult ettevõtted, mille pidajad on Eesti kodanikud ja kes valitsevad täieliselt eesti keelt. Aruandvate asutuste kohta oli nähtud ette tingimus, et ettevõtte organite liikmed on kõik Eesti kodanikud ja et nad oskavad eesti keelt. Seaduse vastu eksijail võib majandusminister võtta ära esindusena tegutsemise loa.

Seega taheti välisfirmade esinduste pidamist viia loaandmise alusele.

Koja juhatuses, kus see küsimus väga põhjalikult kaalumisele võeti, ei nõustatud loa andmise korruga, vaid soovitati selle asemel lihtsat registreerimise korda Kaubandus-tööstuskojas. Praegu on küsimus alles Majandusministeeriumis lahendamisel, ja missugusel kujul seaduse eelnõu Riigikogus vastuvõtmist leiab, seda tuleb ära oodata.

Eelmiste aastate eeskujul koja II ja III sektsioon korraldab ka aruandeaastal kaupmeeste päevi maakonnalinnades ja suuremates keskustes.

Nii korraldati kaupmeeste päevi Antslas, Tõrvas, Kilingi-Nõmmel, Türil, Elvas, Rakveres ja Jõhvis.

Peateemadeks kaupmeeste päevadel olid „Erakaubanduse ajakohastamine ja majanduspoliitilised päevaküsimused“. Osavõtt kaupmeeste päevadest oli võrdlemisi elav, loidust oli märgata vaid üksikutes kohtades. Kahtlemata aitasid aga need päevad kaasa kontakti loomiseks kohalike kaupmeeste ja Kaubandus-tööstuskoja vahel ja töid selgust paljudesse küsimustesse, milles koha peal valitsemise selgusetus.

Edasi Kaubandus-tööstuskoja kaubanduslikud sektsioonid, pidades tarviliseks erakaubanduse võistlusvõime säilitamiseks kaubanduses tegutsejate kutseoskuse taseme tõusule omalt poolt kaasa aidata, otsustasid korraldada kaubandusalased loengud, kus tuli käsitlemisele rida aineid, nagu käitumis- ja müügi-oskus, kaubandusreklaam, kaupluse korrastamine ja sisustamine, vaateakende dekoreerimine, otstarbekohane kaupmehe lihtraamatupidamine, kaubanduslik kalkulatsioon ja kaubanduslik kirjavahetus, tähtsamad kaubandusse puutuvad seadused ja üksikud normid.

Loenguid peeti mõnes provintsi keskses 1939. a. esimesel poolel, kuna sügisel tuli need erakorraliste aegade tõttu jätta ära.

Tööstusalal tuli kojal aruandeaastal lahendada rida küsimusi, milledest allpool märgime tähtsaimad.

Üheks sellaseks nimetaksin esijoones töömahu säilitamise küsimust. Nimelt avaldati valitsuse poolt tungivalt soovi hoiduda tööliste vallandamisest käitistes, mõistetavalt see tõi mõnesuguseid raskusi tööstureile. Läbi-rääkimistega suudeti siiski seadusi pehendada ja küsimus soovitatavalt lahendada. Hiljem anti suur- ja kesktööstusettevõtete tootmise korraldamise määrus, mis nägi ette, et suur- ja kesktööstuslikud ettevõtted ei tohtinud tööaega lühendada alla normaaltööaja ega vähendada alatiste tööliste arvu ilma töömahu korraldamise komisjoni loata. Töömahu korraldamise komisjon kutsuti ellu Majandusministeeriumi juures. See koosneb majandusministri poolt määratud juhatajast ja 3 liikmest, kellest ühe määrab sotsiaalminister, ühe Kaubandus-tööstuskoda ja ühe Tööliskoda.

Tööstusküsimustes nii ratsionaliseerimise kui ka standardimise alal on kojal Ratsionaliseerimise Komiteega sageli olnud kokkupuuteid ja mõnedes küsimustes tuli paratamata jääda oma eriarvamiste juure, eriti töökäte küsimuses, kus ei saadud tööstuse seisukohalt nõustuda Ratsionaliseerimise Komitee ettepanekutega senise tootmistegevuse piiramiseks tööstuses.

Hoolimata sellest, et Vabariigi Valitsus võttis omaks püüde tõkestada uute tööstusettevõtete asutamist neil tööstusaladel, kus olemasolevad ettevõtted turu tarvidusi eduga rahuldavad, võttis läinud aastal riigikapitaliga töötav Eesti Metsatööstuse A/S. siiski üles mõtte asutada Pärnu uus moodne saeveski.

Koda palus majandusministrit kaasa aidata selleks, et kavatsetud saeveski ehitamisest loobutaks, kuna uue saeveski ehitamine Pärnu ei ole millegagi põhjendatud. Koda leidis, et moodsa saeveski ehitamine Pärnu oleks põhjendatud ainult siis, kui olemasolevad ettevõtted ei suudaks kõike tööd ära teha. Tegelikult aga seisavad Pärnu saeveskid sagedasti töö puudusel või töötavad minimaalse koormatusega juhuslike partiide ümbertöötamisel. Uue moodsa saeveski ekspluaterimisele võtmine hävitaks peagu täiesti olemasolevatesse ettevõtetesse paigutatud võrdlemisi suure kapitali, kuna Pärnus ümbertöötamisele antavast metsa hulga jätkuks ümbertöötamiseks ainult uuele kavatsetavale saeveskile.

Edasi koda arutas tööstusseaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõu, mille kehtimapanemisega tahetakse valitsusele anda õigus uute tööstusettevõtete asutamist keelata kas üleriigiliselt või üksikute maakondade või linnade piirides; praegune seadus võimaldab keelu maksmata panna ainult üleriigiliselt. Koda tunnistas eelnõu üldjoontes vastuvõetavaks ja esitas omalt poolt mõningad parandusettepanekud, mis ministeeriumi poolt arvesse võeti.

Palju tõsisid tööd on kojale annud uue tööstusliku kutseoskuse seaduse elluviimine ja üldse kutseoskuse küsimused tööstuses.

Tööstuslikusse Kutseoskuse Nõukogusse, samuti kõigisse kohalikesse kutseoskuse ametisse koda määras esindajad. Samuti esitas koda Kutseoskuse Nõukogule kõigi kohalike Kutseoskuse Ametite jaoks üksikute tööstusalade eksamikomisjoni liikmete kandidaadid, koguarvus üle tuhande kandidaadi. Sellest suurem osa määrati nõukogu poolt Kutseoskuse Ametite eksamikomisjoni liikmeiks.

Läinud tegevusaastal võeti Haridusministeeriumi Kutseoskuse-osakonna poolt enam kui paarikümne üksiku tööstusala õppinud tööliste ja meistrieksami kavad revideerimisele. Need eksamikavad vaadati kojas läbi ja Haridusministeeriumile esitati rida parandusettepanekuid. Kojas ettepanekud võeti Haridusministeeriumi poolt omaks ja uued eksamikavad pandi läinud sügisel muudetud kujul maksma.

Kojas vaadati läbi ja kiideti heaks tööstusõpilaste kooli õppekavade muudatuste kavad, ametikoolide üksikute tööharude õppekavad, Kutseoskuse Nõukogu poolt maksmapandava meistri- ja oskustöölise kutseeksamite korraldamise projekt, hariduslikud eeltingimused tööstusõpilaseks saamiseks üksikuil tööstusaladel ja mitmed teised tööstusliku kutseoskuse küsimused.

Edasi ei saa minna vaikides mööda tööstuse ja põllumajanduse huvide kokkupõrgetest möödunud aastal mitmes punktis.

Nii tekitas töösturkonnas ärevust 100 tonni Saksa tekstiilvalmiskauba lubamine meie turule soodustatud tingimustel vastutasuks põllumajanduse saadustele Saksas kindlustada lubatud kõrgemale hinnale. Samasugused vastolud kerkisid jällegi üles linaväljaveo monopoliseerimise uute püüetega, kus läks korda säilitada siiski status quo'd.

Palgapoliitilised küsimused püüsid endiselt suurtööstusel päevakorral, kuna tööliiskonnas nõuti elustandardi tõstmist,

Seda on tööstuses ka tehtud osalt Töötülide Lahendamise Komisjoni otsusega, suuremas osas aga töösturite poolt vabatahtlikult.

Tingituna erakordsetest aegadest tuli kojalt seisukoht võtta ja oma arvamine avaldada ka erakordse ulatusega seaduseelnõu kohta, nagu on seda riigikaitseliste sundkoorimatuste seadus.

Sotsiaalküsimuste lahendamine nõudis kojalt ka aruandeaastal rohkesti tööd.

Muuhulgas koda arutas Sotsiaalministeeriumis koostatud tööstuslike käitiste tööaja seaduse muutmise eelnõu, mis üksikuile tööstusaladele nägi ette soodustusi tööaja pikkuse ja ületundide tegemiseks. Koda ei pooldanud eelnõu elluviimist esitatud kujul, vaid arvas, et seadus ei peaks andma soodustusi ainult teatavatele tööstusaladele, vaid muutmise kavas ettenähtud soodustuste osaliseks peaksid saama kõik seaduse alla arvatud tööstuslikud ettevõtted. Tööstuslike käitiste tööaja seaduse muutmise tuleks läbi viia järgmistele põhimõtetele alusel:

a) 8-tunniline tööpäev jäägu üldiselt puksima;

b) ületundide tegemist suuremal määral kui seda võimaldab seaduse § 8 ja 9, võib lubada määrusega, mis on maksmata pandud sotsiaalministri poolt kokkuleppel majandusministriga;

c) ületunnitasa võiks tavalisest tunnitastust olla kõrgem 25% võrra.

Vanade töövõtjate kaitse seaduse eelnõu tunnistati kojalt poolt põhimõtteliselt vastuvõetavaks ja selle kohta esitati ainult mõned vähema tähtsusega parandusettepanekud.

Koda arutas korduvalt oma organeis Rationaliseerimise Komitee üldsektiooni poolt koostatud riigitööameti seaduse põhilauseid ja vastavat eelnõu ning Sotsiaalministeeriumis koostatud töövahetalituse seaduse eelnõu. Kuna mõlemad eelnõud olid rajatud enam-vähem ühesuguseile põhimõtetele ja aluseile, siis peatume siin ainult viimase juures. Töövahetalituse seadus nägi ette õige laiaulatusliku töøbörside võrgu ümberkorraldamise. Eelkõige kavatseti luua töøbörs igasse linna ja valda, pealeselle kavatseti ellu kutsuda igasse maakonda ringkonna töøbörs, kelle ülesandeks on tööpakkumiste ja tööotsimiste ülejääkide või puudujääkide katmine üksikute kohalike töøbörside vahel.

Kaubandus-tööstuskojas oli kaalumisel veel töövõtjate lasteabiraha seaduse eelnõu, mis ette nägi tööstuslikes ja kaubanduslikes käitistes töölepingu alusel töötavaile

töövõtjaille lasteabiraha maksmise nende ülalpidamisel olevatelt lastelt. Eelnõu muudeti korduvalt ja lõpuks pandi selle asemel alles hiljuti maksuma perekonnaga töövõtjate lisapalga seadus, mis on rajatud üsna uutele põhimõtetele ja mille väljatöötamise juures on teataval määral arvestatud koja seisukohti.

Laevanduse uutest sotsiaalseadustest on tähtsaim sõjaohuaegne meremeeste teenistustingimuste korraldamise seadus. Vajadus selle uue erakordse seaduse järele tekkis seoses raskustega, mis juhtusid paljudes Eesti kaubalaevades meeskondadega sõja puhkemise järele ja mille lahendamisel senise meremeeste seaduse eeskirjad ei osutunud piisavaks. Seaduse algatas laevaomanike palvel Majandusministeerium, ent hilisem eelnõu läbitöötamine toimus Sotsiaalministeeriumis, kus paigutati seadusse ka rida eluvõõraid eeskirju, mille vajadust ei rõhutanud isegi meremeeste kutseorganisatsioonid.

Seaduse peamised põhimõtted on järgmised:

Laevaomanike ja laevapere organisatsioonide vahel kokkulepitud tasutingimused sõjaohu piirkonnas sõitmiseks on tingimusteta kohustuslikud kõikide laevaomanike ja laevapere liikmete suhtes, hoolimata nende kuuluvusest kutseorganisatsioonidesse. Vähemmaksmine ja enamnõudmine on karistatavad. Meremees, kes on alla kirjutanud teenistuslepingule sõjaohu piirkonnas sõitmiseks, ei tohi sõjaohu kartusel teenistusest loobuda. Samas lubatakse aga meremehele teenistusest lahkuda igas Läänemere sadamas sõjaohu kartusel, olgugi et ta lepingu sõlmimisel pidi olema sellest teadlik. Samuti on ka laevajuhile antud suuri õigusi teenistusest loobumiseks, mida laevajuhid pole kunagi nõudnud.

Teine sotsiaalala seadus, mille muutmise oli tingitud sõjaoludest, oli tööstusliku töö seadus. Sellegi seaduse muutmise algatasid laevaomanikud ja selle viis läbi Sotsiaalministeerium. Tehtud muudatuse kaudu on nüüd võimalik Eesti Töölise Kindlustusühingus kindlustada meremeeste elu ja täielise töövõime kaotust, mis on tingitud sõjaohu läbi tekkinud õnnetusest lisaks harilikule pensionile veel erilise ühekordse summa eest.

Laevandust puudutavatest küsimustest, milledega koda tegeles aruandeaastal, märgiksimise esijoones Laevaõnnetuste Uriamise Ameti seaduse eelnõu, mis oli Mereseaduste Komisjoni poolt välja töötatud ja on jäänud seisma. On astutud samme, et eelnõule antakse käik, kuna eriti praegusel sõja ajal on tarve tähendatud seaduse järele suur.

Edasi astus koda samme tekkinud laevajuhtkonna puuduse kõrvaldamiseks, mis oli eriti terav masinajuhtkonna alal, tingituna sellest, et meie kaubalaevastik kasvab 1939. a. tunduvalt, kui ka sellest, et sõjal tagajärjel paljud meremehed loobusid sõidust. Astutud sammude tagajärjel lühendati merekoolide õppeaega 1939/40. a. õppeaastal ühe kuu võrra, mistõttu võib loota, et see kriis laheneb.

Kohe sõja esimestel päevadel asutati Eesti Laevaomanike Ühisuse ja koja laevanduse sektiiooni koostööl eriline Laevaomanike Informatsioonikeskus, mille ülesandeks on informeerida laevaomanikke kõigest vajalisest pidevalt muutuvast sõjaõhkkonnast. Keskus töötab pidevas kontaktis Välis- ning Majandusministeeriumi ja Veeteede Talitusega.

Samuti kohe sõja algul astuti laevanduse sektiiooni poolt samme kodumaise laevade sõjariisikost vastase kindlustuskeskuse loomiseks. Säärane kava teostuski Eesti Pooli loomisega, mis, kuigi see ehk ei täida kõiki tema peale pandud lootusi, on see siiski kaasa aidanud kodumaa laevanduse sõidushoidmisel.

Panganduse ja kindlustuse alal kojas käsitlemisel olnud küsimustest väärriks mainimist välisvõlgnevuse korraldamise seadus, mis näeb ette konversioonikassa loomise hävinud Poola ja Eesti vaheliste nõudmistest ja kohustustest korraldamiseks, siis Eesti ja Poola vaheliste eraõiguslike välisnõudmistest ja kohustustest korraldamise määrust.

Endiselt püsis ka möödunud aastal päevakorral kindlustuslepingu seaduse eelnõu läbivaatamine, milline töö katkes sõja puhkemisel kiiremate ja akuutsemate küsimuste üleskerkimise tõttu. Seoses selle eelnõu läbivaatamisega kerkis päevakorrale Balti Era-seaduse § 4362^a muutmise küsimus, milline paragraaf käsitleb aegumist kindlustuslepingust tulenevate nõudmistest puhul. Uue muutmise ettepaneku järele aeguvad elukindlustuslepingust tulenevad nõuded kaheaastase, kõigist teistest kindlustuslepingust tulenevad nõuded aga üheaastase tähtaja möödumisega, kusjuures aegumise peatamise kohta on ette nähtud ka vastav kord.

Läbivaatamisel on olnud ka kindlustusasutuste seaduse muutmise ja täiendamise seaduse ettepanek, kus ühe olulise muudatusena oli ette nähtud esindajaile maksetavate hanketasude kindlaksmääramine seaduses. Selle järgi oleks tulnud kindlustusasutustel tasuda hanketöö algul tegutsevale esindajale elukindlustuse harus komisjoni kuni 15% preemiast ja muudes kindlustusharudes

kuni 15% preemiast, kusjuures palgalistele ametnikele oli ette nähtud keeld maksa tasu kindlustuste hankimise eest. Koda asus seisukohale, et nende määrade fikseerimine seaduses ei ole otstarbekohane. Ta pooldas nende korraldamist otseselt majandusministri poolt kinnitatavate tegevuskavade kaudu, esitades omalt poolt vastavaid muutmissettepanekuid.

Meie majanduselu puudutas tunduvalt ka Saksa rahvusgrupi ümberasumine Saksamaale, kusjuures tekkisid soovimatud raskused lahkunud sakslaste võlgade kättesaamises. Kaubandus-tööstuskoda esitas sellekohase märgukirja Majandusministeeriumile, kus paluti kaasa aidata saadaolevate võlgade kättesaamiseks kiirendatud korras, kuid see algatus ei annud soovitud tulemusi, kuna Saksa usaldusvalitsus ei leidnud võimaliku olevat enne nende võlgade tasumisele asuda kui Eesti ja Saksa riikide vaheline kokkulepe selles asjas on leidnud lõpliku lahenduse.

Kaubandus-tööstuskoja tegevuses etendasid 1939. aastal olulist osa maksundusküsimused.

Üheks uueks ja seni tundmata koormatiseks kaupmees- ja töösturkonnale ähvardas kujuneda kavatsetav konjunkturimaks, mille seadus esialgu kavatseti panna kehtima Vabariigi Presidendi dekreedina. Hiljem loobuti küll mainitud seaduse eelnõu suhtes dekreedid korraldada ja see esitati Riigikogule. Konjunkturimaksu seaduse eelnõu nägi ette kõrgeprotsendilist maksu kõigilt neilt tuludelt, mis ilmnevad enamtuluna 1938. aastal tulumaksutamise korras kindlakstehtud maksualusest tulust.

Kaubandus-tööstuskoda tegi mitte üksnes terve rea parandusi selle seaduse eelnõu kohta,

vaid ta vaidles ka kogu ulatuses selle uue koormatise vastu, mida konjunkturimaksu seadus ähvardas enesega tuua kaasa.

Kodifitseerimise korras teostuvate maksuseaduste muudatuste juures arutati tervet rida maksuseadusi ja tehti parandusettepanekuid.

Muuuhulgas tulumaksuseaduse § 19 p. d põhjal on maksukohuslasel õigus peale mahaarvamiste üksikute allikate järgi veer maha arvata üldisest tulumsummast ka vabatahtlikud maksumis kapitalide ja tulude kindlustamiseks surma juhtumiks kui ka teatava ajani elamiseks, kuid kummagi kindlustusviisi juures mitte rohkem kui kokku 100 kr. aastas. Koda asus seisukohale, et see mahaarvamisele lubatud määr on liig väike võrreldes riikidega, kes nagu Eestigi on pühendanud sotsiaalpoliitilistele küsimustele erilist tähelepanu.

Kui kõigele sellele lisada veel vähimalt paarikümne seaduse ja määruse kava loetelu, missugused kõik kojast suuremal või vähemal määral leidsid läbitöötamist, siis saame umbkaudse pildi sellest, missugune suur töökoozem on eriti sõja tõttu langenud Kaubandus-tööstuskojale.

Jääb veel märkida äride registri ja protestitud vekslite osakonna vähe tähelepanuäratavat, aga suurt igapäevast tööd, millele veelgi tugevalt lisa andis Saksa rahvusest majandusringkondade ümberasumine, samuti abieluvaranduste lahutamise registri pidamist ja lõpuks koja häälekandja toimetamist ning väljandmist.

Koja keskasutuse kõrval on tunduvalt tõusnud ka tema osakondade ja esinduste töö, kellel lasus esijoones kohaliku ulatusega kaubandusse, tööstusse ja laevandusse puutuvale küsimuste lahendamine.

Kaubandus-tööstuskoja revisjonikomisjoni koosolek 6. mail 1940

Koos olid härrad A. Kõva, C. Luberg, A. Remmel, Ed. Palgi, J. Semmiste ja A. Paikre.

Koja juhatuskirja § 33 põhjal oli koosolek otsusevõimeline.

Revisjonikomisjoni esimeheks valiti hra A. Kõva ja asetäitjaks hra C. Luberg, mõlemad ühel häälel.

Revisjonikomisjon vaatas läbi 1939. a. aruanded, võrreldes neid raamatute ja dokumentidega ning tehtud sissekannetega raamatuis ning tehes katselisi võrdlusi dokumentide ja sissekannete põhjal. Kõikideks kulutusteks on vastavad dokumendid olemas, mis on kooskõlas raamatute ja sissekannetega.

Lõppbilanss 30. detsembril 1939. a. on tasakaalus kr. 457.039.67.

Žurnaali läbikäik ühes algus- ja lõppbilansiga on kr. 2.563.181.21.

Revisjonikomisjon vaatas üle kassa seisu sujarahas 6. mail s. a., kusjuures ta leidis, et sularaaha kassas vastab kassaraamatus 6. mai s. a. peale väljaviidud saldole kr. 1.000.32. Üldiselt on raamatud korralikult ja puhtalt peetud.

Esimees: A. Kõva.

Liikmed: J. Semmiste, A. Paikre,
C. Luberg,
A. Remmel,
Ed. Palgi.

Kaubandus-tööstuskoja 1939. a. üldine tulude ja kulude aruanne.

Tulud

Kulud

Ülejääk 1. jaanuari 1939. a. peale . Kr. 121.302.89

Sisse tulnud 1939. aastal:

- 1) Eelmiste aastate maksudest. Kr. 50 255.01
- 2) 1939. a. maksudest . . . Kr. 146.969.21 197.224.22
- 3) Protsentidest jooksvatelt arvetelt 3.865.84 201.090.06

Palgad	Kr. 76.945.30	
Kantseleikulud	" 10.363.40	
Sõidukulud	" 6.946.45	
Vallasvara muretsemine	" 1.698.14	
Raamatute muretsemine	" 908.78	
Juriidiline abi	" 4.800.—	
Majapidamine	" 5.674.27	
Koja teataja juuremaks	" 3.790.41	
Sektsioonide eri-ülesanneteks	" 8.981.78	
Mitmesugused toetused	" 3.805.—	
Ametn. ja teenijate arstiabi	" 5.921.75	
Esinduskulud	" 2.056.52	
Ettenägemata kulud	" 6.835.41	
Ametn. toet.-kassa	" 2.305.20	
Rahvusv. Kaubakoja maksud	" 1 157.35	
Rahvusv. tööandjate org. liikmeks	" 1.250.36	
Pensionikapitalimaks	" 10.410.98	
Äride registreerimise juuremaks	" 404.18	
Protest. veksl. nimikirj. juuremaks	" 1.163.31	
Koja Tartu osak. kulud	" 5.652.15	
Koja Pärnu osak. kulud	" 3.217.32	
Koja Narva esinduse kulud	" 1.553.27	
Koja Rakvere ja Virumaa esinduse kulud	" 1.321.26	
Koja Viljandi esinduse kulud	" 1.973.36	
Koja Valga-Tõrva esinduse kulud	" 1.245.34	
Koja Võru-Petseri esinduse kulud	" 861.68	
Koja Saaremaa esinduse kulud	" 1.311.20	
Koja Petseri büroo kulud	" 662.14	173.216.11

Inventari muretsemise kulud:

- a) Koosviibimise saali sisustus Kr. 8.672.66
- b) Köögi sisseade . . . . . " 2.383.46 11.056.12

Remondikulud 4.280.15 188.552.38

Ülejääk 1940. a. peale 133.840.57

Kr. 322.392.95Kr. 322.392.95

Kaubandus-tööstuskoja bilanss

AKTIVA		30. detsembril 1939. a.	PASSIVA	
Kassa	Kr.	91.38	Koja tagavarakapital	Kr. 133.840.57
Pangad	"	118.331.64	Koja erikapital	" 7.000.—
Deebitorid	"	12.158.49	Kinnisvarade eksploateerimine	" 939.16
Avansid:			Kreeditorid	" 361.47
a) Osak. ja esind.			Tagasimaksud	" 375.22
avansid	Kr. 2.597.92		Kindlustuste kreeditorid	" 500.—
b) Postikul. avanss	" 32.19	" 2.630.11	Varanduste kapital	" 283.214.55
Kautsjonid	"	727.—	Ülleminevad summad	" 30.808.70
Kindlustused	"	500.—		
Kinnisvara	"	168.090.—		
Vallasvara	"	115.124.55		
Ülleminevad summad	"	39.386.50		
		<u>Kr. 457.039.67</u>		<u>Kr. 457.039.67</u>

Pearaamatupidaja: (allkiri)

Juhatuse esimees: (allkiri)

Juhatuse liikmed: (allkirjad)

Direktor: (allkiri)

Lisapalga Kassa põhikiri

Hiljuti on Sotsiaalministeeriumis välja töötatud Lisapalga Kassa põhikirja eelnõu, mis üldjoontes on Kaubandus-tööstuskojale vastuvõetav, kuid koda ei saa pooldada eelnõus ettenähtud Lisapalga Kassa nõukogu ja juhatuse moodustamise aluseid ja korda.

Eelnõu järgi koosneb Lisapalga Kassa nõukogu 24 liikmest, kelledest 18 on tööandjate ja 6 töövõtjate esindajad. Nõukogu liikmed — tööandjate esindajad — valitakse eelnõu variant I alusel sellekohaseil valimiskoosolekuil või moodustatakse variant II järgi 12-st Kaubandus-tööstuskoja juhatuse, 4-st Ühistegevuskoja juhatuse ja 2-st Käsitööstuskoja juhatuse poolt nimetatud liikmest.

Esimesel variandil on võrreldes teisega see paremus, et ta kindlustab igale tööandjale-kassaliikmele nõukogu moodustamisel kaasotsustamise võimaluse, kuid siiski ei ole ta vastuvõetav mitmel põhjusel, milledest siinkohal toome ette mõne tähtsama.

Nõukogu moodustamine valimiste läbiviimise teel nõuab aegaviitvaid eeltöid, nagu valijate ning kandidaatide nimekirjade koostamist, ülemaa valimiskoosolekute korraldamist, häältelugemist jne. Kõik see on aegaviitev, raskepärane ja küllalt kulukas. Seejuures ei kindlusta eelnõus ettenähtud aluseil ja korras läbiviidud valimised sugugi õiglast ja otstarbekohast nõukogu liikmete kohtade jaotust ettevõtete ja ük-

sikute tegevusalade ja huviringkondade vahel. Eelnõus ettenähtud aluseil läbiviidud valimised võivad anda üsna juhuslikke tulemusi ja nõukogu koosseis võib kujuneda väga nõrgaks, mis Lisapalga Kassale kui uuele ja organiseerimisel olevale asutusele võib teha suurt kahju. Põhimõtteliselt peab koda üsna õiglaseks, et eelnõus on ettevõtete tööliste arvust sõltuvaks tehtud ettevõtte-kassaliikme häälte arv valimistel, kuid eelnõus ettenähtud häälte proportsiooni ei saa pidada õiglaseks. Eelnõu kindlustab väiksematele ettevõtetele, kellede osatähtsus tööandjana on väike, kassa juhtimise võimaluse, võtab aga selle võimaluse peaaegu täieliselt neilt ettevõtteil, kes annavad tööd sadadele ja mõnel juhul ka tuhandeile töölisile. Missuguses ulatuses tuleks ettevõtte töövõtjate arvust sõltuvaks teha ettevõtte-kassaliikme häälte arv, seda küsimust on väga raske õiglaselt lahendada.

On veel teisigi asjaolusid, mis kõnelevad eelnõu I variandis ettenähtud nõukogu moodustamise korra vastu, seepärast arvame, et see tuleks heita kõrvale.

Teises variandis ettenähtud Lisapalga Kassa nõukogu moodustamise kord, mille järgi 24-st nõukogu liikmest 18 tööandjate esindajat nimetatakse Kaubandus-tööstuskoja, Ühistegevuskoja ja Käsitööstuskoja juhatuste poolt, on mitmeti parem ja vastuvõetavam kui variant

esimeses ettenähtud nõukogu valimise viis. Koda ei saa aga õigeaks pidada variant teises ühele või teisele tööandjate huviringkonnale määratud nõukogu liikmete kohtade arvu. Me arvame, et huviringkonnad, kes kindlustavad suuremale töövõtjate arvule tööd ja tegevust, peavad ka vastavalt oma osatähtsusele saama suurema arvu kohti Lisapalga Kassa nõukogus või, teiste sõnadega, teatava tööandjate huviringkonna kohtade arv nõukogus olenegu sellest, kui suurt osa lisapalgamaksust see ringkond kannab.

Majandusloenduse andmeist selgub, et era-, suur- ja kesktööstuslikes ettevõtetes, mis on koondatud Kaubandus-tööstuskoja ümber, töötas 1936. a. 40.370 töölise ehk koguarvust 96,5% ning ühistegelikes tööstusettevõtetes 1455 töölise ehk koguarvust 3,5%.

Neist andmeist selgub ka, et laevanduse alal töötas 1936. a. 2910 isikut. Need kõik kuuluvad Lisapalga Kassa alla, kuna sellaseid laevu, kus töötab alla 3 töövõtja, ei ole. Edasi olgu tähendatud, et kõik laevanduse alal töötavad palgalised on Kaubandus-tööstuskoja ümber koondatud laevandusettevõtete teenistuses, seega moodustades 100% laevanduses töötavate palgaliste koguarvust.

Majandusloenduse andmeil töötas kaubanduslikes ettevõtetes 14.071 palgalist, neist 2410 palgalist ühistegelikes ettevõtetes. Nimetatud kaubanduslike ettevõtete hulgas on ka need ettevõtted, kus töötab alla 3 palgalise töötaja. Kuipalju kõigist kaubandusettevõtteist oli neid ettevõtteid, kus töötas üle 3 palgalise, selle kohta puuduvad, kahjuks, andmed. Seepärast ei ole meil võimalik anda nii täpset pilti kaubanduse kohta kui see oli võimalik tööstuse ja laevanduse kohta. Suurema veata võime aga oletada, et erakaubandusettevõtetes töötavaist kuuluks Lisapalga Kassa alla umbes 7774 töövõtjat, ühistegelikes kaubandusettevõtetes 1607 töövõtjat.

Samuti ei ole Käsitööstuskoja poolt määratavate Lisapalga Kassa nõukogu liikmete arv kooskõlas Käsitööstuskoja ümber koondatud ringkondade poolt peetavate palgaliste töövõtjate arvuga.

Majandusloenduse andmeist näeme, et käsitööstusettevõtteid oli meil majandusloenduse ajal 18.691 ja neist ainult 336, kus töötas 4 palgalist töövõtjat, ning 209 neid, kus töötas üle 5 palgalise töövõtja. Kuna Käsitööstuskoja alla ei kuulu ettevõtted, kus töötab üle 10 töölise,

siis võime oletada, et keskmine tööliste arv viimati nimetatud 209 ettevõttes üle 7 ei tõuse. Nii näeme, et käsitööstusringkonnad ei pea üle 2800 palgalise töövõtja, kes kuuluksid Lisapalga Kassa alla.

Siinkohal olgu mööda minnes veel tähendatud, et kõik Käsitööstuskoja alla kuuluvad ettevõtted, kes on lunastanud äritunnistuse — ja seda on kõik ülainimetatud 545 ettevõtet — kuuluvad ka Kaubandus-tööstuskoja alla, seega on nad Kaubandus-tööstuskoja juhatuse poolt nimetatud esindajate kaudu Lisapalga Kassa nõukogus juba esindatud. Antakse Lisapalga Kassa nõukogus ka Käsitööstuskojale esindus, siis on ülainimetatud 545 käsitööstusettevõtetel Lisapalga Kassa nõukogus kahekordne esindus.

Kinni pidades eespool püstitatud põhimõttest, et teatava tööandjate huviringkonna kohtade arv nõukogus olenegu sellest, kui suurt osa lisapalgamaksust see ringkond kannab, ja arvesse võttes ettetoodud andmeid ei saa Ühis-tegevus- kui ka Käsitööstuskojale anda rohkem kui vahest ühe Lisapalga Kassa nõukogu liikme määramise õiguse.

Kui Lisapalga Kassa põhikirja eelnõu ette näeb kassa nõukogu koosseisus töövõtjate esindajate maksimaalse arvu, mida võimaldab perekonnaga töövõtjate lisapalga seadus, siis ei taha koda selle vastu vaielda, olgugi et tema arvates eelnõu koostaja oleks võinud küsimuse lahendada soodsamalt töövõtjatele; kuid sellega, et põhikirja eelnõu ette näeb ka kassa juhatuse töövõtjate esindaja, ei saa koda nõustuda. Kõigepealt olgu tähendatud, et perekonnaga töövõtjate lisapalga seadus töövõtjate esindajat juhatuse ette ei näe. Ka ei ole juhatuse oma ülesannete poolest mingisugune esindajate kogu või komisjon, kes põhimõttelisi küsimusi arutatakse ja kaalutakse, vaid asutuse täidesaatev organ, kes peab kiiresti küsimusi otsustama ja lahendama. Juhatuse ühtlus tagab kiire ja viljaka töö. Ka ei oleks töövõtjate esindajal ühe häälega võimalik juhatuse otsuseid mõjutada ning muuta juhatuse seisukohti, sest see segaks ainult juhatuse tegevust. Viiks liig kaugele, kui siinkohal loendaksime kõik asjaolud, mida võib ette tuua selle kavatsuse vastu; olgu vaid niipalju tähendatud, et töövõtjail on oma esindajad kassa nõukogus ja täieline enamus revisjonikomisjonis, missugune asjaolu kindlustab neile täiel määral küsimuste algatamise võimaluse, seepärast puudub igasugune vajadus ette näha kassa juhatuse töövõtjate esindust.

Balti riikide majandusliku koostöö probleeme

Joakim Puhk'i kõne kokkuvõte Eesti Välissuhete Ühingu koosolekul 6. mail 1940. a.

Balti riikide majanduslik koostöö on üks tõhusaimaid aluseid, mis tagab nende sõltumatu teistest riikidest, olgu see siis suuremas või vähemas ulatuses. Seda enam, et sõja puhkedes on need riigid ühtlaselt suurmaailma turgudest ära lõigatud, välja arvatud Vene- ja Saksamaast.

Eesti riigi algpäevil võeti kaubalepinguisse n.-n. Balti klausel. See andis meile võimaluse Leedu ja Lätiga kui oma lähimate naabritega eriti soodsail tingimusil kaubavahetust korraldada, kuid seda ei ole osatud ega suudetud ära kasutada, sest selleks on kõigil kolmel Balti riigil puudunud kindel tahe ja arusaamine. Ei ole asja parandanud ka majandustegelaste korduvad kontaktivõtmised. On peetud näiteks viis suureulatuselist majandustegelaste konverentsi, kus küsimusi käsitleti vastastikuse heasoovlikkusega, kuid algatustest viidi vähe ellu.

Balti riikide kodanike elutingimused on peaaegu ühesugused. Ei ole suurt vahet Leedu, Läti ja Eesti töötingimuses, puutugu see põllu- või vabrikutöösse. Majanduslik struktuur on peaaegu sarnane, sest kõik Balti riigid on peamiselt agraarriigid.

Meie rahvad kokku moodustavad kogumiku kuni 6 milj. kodanikuga, mis oleks oma ulatuselt ja kaalult üks suurimaid Balti rannikul. Balti riikide pindala on küllaldaselt avar, et mitte põhjustada elamisruumi tekkimise küsimust. Kuid teissugune on majandusruumi küsimus.

Oleme üksikult võetult liig väikesed selleks, et võiksime küllaldase eduga toota kõiki vajalisi aineid. Lahutatud üksteisest tollimüüridega ja teiste kaubaliiklust takistavate korraldustega, veame suurte summade eest sisse väliskaupu, mida võiksime valmistada ise.

Ei ole tähtis, missuguseid kaupu üks või teine meie riikidest valmistab. Ka ei ole paralleelism ohtlik, eriti kui see piirdub vaid kodanike omatarviduste rahuldamise ulatusega.

On ju loomulik, et teatavad tööstusharud meie üksikutes riikides küllaldase majandusruumi puudumise tõttu end ära ei tasu. Kuid ka see küsimus on lahendatav, kui selleks leitakse omavaheline kokkulepe. Sama maksab ka uute tööstuste ellukutsumisel,

Vaadeldes lähemalt Balti riikide tähtsaimaid tootmisalasid peame tunnistama, et need riigid võiksid elada peaaegu autarkiliselt, kui nad ratsionaliseeriksid oma tootva tegevuse ning moodustaksid ühise majandusliku terviku. Selgituseks toome mõned näited.

Üks tähtsaimaid probleeme rahvaste majanduses on kütteenete ja jõuenergia probleem. Selle probleemi on lahendanud Balti riigest vaid Eesti, kes praegu produtseerib kuni 400.000 kantmeetrit kuiva turvast, 50.000 t turbabriketti ja toodab bensiini, õlisid ja põlevkivi, kattes oma sisetarviduse ja vedades ülejääke välismaale.

Lätis ja Leedus on selle küsimuse lahendamine raskem. Aga Eesti võiks siin naabritele vastu tulla, andes neile kontsessioone oma maapõuevaradele, silmas pidades, et Eesti omab ümarguselt 5.000 milj. meetertoni põlevkivi. Pealeselle oleks nii Lätile kui ka Leedule tähtis turba ülestöötamine, mis tooks kütteküsimusse osalise lahenduse.

Valgustuse alal on meil tarvitusel elekter ja petrooleum. Kokku kolmes riigis tarvitatakse petrooleumi (1938. a. andmed) 74.000 t, millest teatav osa kulub küll mootorsõidukeile jõuallikaks. Petrooleumi asendamine valgustuseks teiste ainetega on kindlasti lahendatav, näiteks põlevkivi-petrooleumi tarvitusele võtmisega, mis küll vajaks hüdreerimis-sisseseade soetamist. Ka võiks küsimuse alla tulla häda korral lambi leiutamine piiritussegu tarvitamiseks.

Teistest tähtsamatest majanduslikest probleemidest nimetame siin kaht järgmist:

- 1) elanike toiduainetega varustamise küsimus ja
- 2) kehakatte (riietus) ja jaanõude küsimus.

Toiduainete turg Baltikumis on rikkalik. See ületab omavajaduse leivavilja, liha- ja piimasaaduste produktsioonis. Suhkruturu puudujäägid annaksid end korraldada Lätis leiduva suhkruvabriku suurendamisega, millele tooraineid võiks tarviduse korral anda ka Leedu, võib-olla ka Eesti.

Nii siis toitlustamisküsimusis oleme teistest riikidest rippumatud ega vaja peale soola suu-remat sissevedu välismailt.

Kehakatte küsimuse lahendamisel ilmneb, et nii Eesti, Läti kui ka Leedu toodavad vaid poole oma lambavilla tarvidusest. Kolm Balti riiki omasid 1939. a. kokku 3.365.000 lammast, mis andsid 6.600 tonni villa. Sisse aga on veetud 1939. a. andmestiku alusel lambavilla, villast lõnga ja villast riiet 4.411 t. Selle sisseveo asendamiseks vajaksime kodumaise lambavilla toodangu tõstmist kuni 5.300 t võrra.

Et aga lambavill praegusel momendil kuni 100% hinnas tõusu näitab, annaks see kümneid ja kümneid miljoneid kroone kokkuhoidu valuutas. Lammaste arvu kahekordistamisega oleks ühe aasta jooksul kehakatte küsimus enam-vähem lahendatud.

Mis puutub kunstiidi, siis on ka see aine, mis nõuab meilt suuremaid välisraha kulutusi, olgugi et seda valmistatakse peamiselt toorainest, mis on saadaval meie mail (haava tselluloos). Säärase vabriku ellukutumine kolme Balti riigi peale oleks üks tähtsaimaid ülesandeid vabade töökäte mahutamiseks ja valuuta kokkuhoiduks. Samuti asenduks seeläbi teataval määral puuvilla sissevedu.

Ka on meil ülikalkalik linade turg, mis võiks parema ketruuse ja kudumise organiseerimisel anda tõhusamaid tulemusi nii ihu-, voodikui ka lauapesu tootmisel.

Jalanõudega varustamise küsimus on üks lihtsaimaid ja see oleks lahendatav peaaegu täies ulatuses, kui vaid ühe osa raskemaid toornahtu ja neile vajalisi parkaineid välismailt sisse veaksime. Teised nahad võiks kodumaal valmistada, kuna siin võiksime tarvitada välismaise parkaine asemel meie oma kuusekoore parkainet.

Tähtsaimaid sisseveoaineid meie turgudel on ka keemiaained. Suurema tähtsuse omab sel alal sooda ja seebikivi sissevedu 14.388 t aastas (1938. a. andmeil). Seda ainet on võimalik ise valmistada, kusjuures valuuta kokkuhoid ulatuks kauba väärtuselt kuni 80%, nimelt 2 kg soolast saadakse 1 kg soodat või seebikivi.

Nende näidetega oleme puudutanud üksnes tähtsaimaid alasid meie riikide majanduslikus struktuuris. Kuid juba siitki nähtub, et ei pea paika see väide, nagu oleksime majanduslikult üksteisele liig sarnased riigid ega suuda endid vastastikku täiendada. Tõeliselt on meie majandusalad õige mitmekesised, kuid need vajavad väljaarendamist ja teatavate uute alade ellukutumist:

Ühiseks on seda kerge teha ja ühiselt omame selleks suuremaid ressursse.

Eelsammuna tuleks kiires korras. et kauba liiklemist mitte takistada, maksuvahendite (deviside) omavaheline kasutamine vastastikkuse põhimõttel vabaks anda. Teiste sõnadega, lubada kolme Balti riigi kodanikele nendes riikides tsirkuleerivate rahaväärtuste eest omandada nii liikuvaid kui ka liikumata varandusi samadel õiguslikudel alustel, nagu see on võimaldatud nende kolme riigi oma kodanikele.

Veel enam — tuleb asuda Balti riikide emissioonpankade tegevuse koordineerimisele, seades lõppsihiks nende pankade ühinemise.

Olgugi et Leedu ja Eesti emissioonpankad on rajatud eraaktsiaseltsi põhimõttele, ei ole Latvijas Bank, mis tegutseb küll puht riikliku ettevõtte, oma põhikirja poolest siiski väga kaugel Eesti ja Leedu pangast. Selleks, et pankade ühinemine sünniks kiiremini, tuleks vastavalt asutusil seada endile ülesandeks uurida Eesti, Läti ja Leedu rahaturgude seisukorda: emissiooni ulatust, raha tsirkulatsiooni, kattevara suurust, krediitide iseloomu ja ulatust.

Mitte üksnes rahasüsteemi ühtlustamine ei ole mõõduandev, vaid on ka tähtis, et teised majanduselud alused kiiremas korras ühtlustataks. Nii näiteks ei ole põhjendatud, et Läti talupoeg oma linad ära annab odavamini kui seda teevad eesti ja leedu talupojad. Ka ei ole normaalne, et Lätis leib teist hinda maksab kui meil või Leedus. Meil kõigil on ju peaaegu ühtlased elutingimused.

Kui oleme ühtlustanud mõningad seadused, näiteks vekslite ja tšekiseaduse, siis küsiksime, miks seda ei saa teha kaubandusseadusega ja isegi tsiviil- ja kriminaalseadustega.

Me oleme välja töötanud Lätiga ühise tolli nomenklatuuri. Ei ole põhjust arvata, et Leedu sellega ei ühineks, seda enam, et selle aluseks on Rahvasteliidu poolt väljatöötatud kavand.

Vaadeldes Balti riikide väliskaubandust nii sisse- kui ka väljaveo osas leiame, et nii Eesti, Leedu kui ka Läti väljaveosaaduste hinnad, puutugu need põllumajandus- või metsasaadustesse, on peaaegu võrdsed, samuti ka kiudainete hinnad, nii toorelt kui ka ümbertöötatult. Neid hindu dikteerib ühtlaselt kõigile Balti riikidele välisturg. Sama maksab ka sisseveo alal.

Meie Balti riigid on juba näidanud, et nad on suutnud majanduslikult ümber korraldada Suur-Vene turult teistele turgudele, säilitades sealjuures tasakaalu ja isegi aktiivsuse oma väliskaubanduses. Nüüd seisab ees ülesanne omavaheliseks majanduslikuks koostööks.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek

peeti 16. mail s. a. Peakoosoleku avas koja nõukogu esimees J. Sihver. Koos oli 84 koja liiget ja koosolek oli seega otsusevõimeline. Presiidiumi valiti A. Veiler, K. Uusma ja R. Lagrum; sekretariaati J. Illisson ja J. Karu. Koosolekut juhatas A. Veiler.

Koja esimees Joakim Puhk andis ülevaate Kaubandus-tööstuskoja 1939. a. tegevuse kohta. Oma kõne esimeses osas J. Puhk käsitles Eesti majandust läinud aastal, hinnates seda üldiselt rahuldavaks ja ühtlasi avaldades lootust, et meie eramajandus tihedas koostöös riigivõimuga suudab ka edaspidi teenida meie maad ja rahvast.

Kõne lõpul koja esimees tänas koja valitud tegelasi ja ametkonda tehtud töö eest.

Koja 1939. a. rahaline aruanne kinnitati ühel häälel.

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu koosolekul

9. mail s. a. valiti nõukogu presiidiumi tagasi senine esimees J. Sihver, abiesimees F. Tanner, sekretär J. Karu ja abisekretär R. Siil.

Majanduslikest päevaküsimusist andsid ülevaate koja esimees J. Puhk ja direktor V. Simivart. Koja poolt on läbi viidud ulatuslik ankeet tööstus- ja kaubandusettevõtete vajalike välismaiste toor- ja abimaterjalide tagavarade, vajaduse ja saamise võimaluste selgitamiseks. Ankeet on annud rahuldava tulemuse ning võimaldab vajalise ülevaate selles küsimuses. Ankeedi andmeid on koda annud kasutada ka asjast huvitatud ametiasutusele, kes koja palvel on astunud samme nende ainete sisseostu ja transiidi soodustamiseks.

Tallinna tolliinspeksiiooni teadaanne kaubakäsitajatele

Arvesse võttes praegust erakordset olukorda Tallinna sadamas, kus kaupu tuleb välismaalt sisse suurel arvul ja Tallinna tolliinspeksiioon oma piiratud ladude arvu juures ei saa kõiki kaupu paigutada otstarbekohaselt tolliladudesse vastavalt kauba iseloomule, tuleb paratamatult osa kaupu paigutada tollihoovi.

Kuna aga tollihoovi paigutatud kaubad vihma tagajärjel võivad märjaks saada, siis juhib Tallinna tolliinspeksiioon kaubakäsitajate tähelepanu sellele, et nad tollihoovi paigutatud kaubad kiires korras välja ostaksid ja ära viiksid, samuti ka tolliladudesse paigutatud kaubad kiiremini välja viiksid, et võimaldada uute sisetulevate kaupade sinna vastuvõtmist.

Kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete keskmiste kasuprotsentide liigitus-tabelid

on avaldatud R. T. nr. 38 — 1940. Tabelid on kehtivad 1940. ja 1941. maksuaasta kohta. Võrreldes seniste normidega on paljudel aladel kasuprotsendi määri tunduvalt tõstetud.

Riigikaitse siselaenu teostamise seadus

on avaldatud RT nr. 37 — 1940.

Selle järgi 5.000.000-kroonine siselaen realiseeritakse Majandusministeeriumi rahandusosakonna võlakirjade vastu. Siselaenult maksetakse intresse 5% aastas ja laen tasutakse 10 aasta jooksul võrdsetes osades, tasumise algusega 1942. aastast. Siselaenu võlakirjad lastakse müügile kursiga 100.

Läti

Toetusfond tehniliste uuenduste jaoks

Lätis on asutatud toetusfond tehniliste uuenduste jaoks. Sellest kavatakse maksa toetusi tööde eest, millega täiendatakse, täiustatakse ning parandatakse tehnilisi seadmeid. Samuti toetatakse fondist töid välismaterjalide asendamiseks kodumaa toorainetega. Toetussummad ulatuvad 100 kuni 1000 latini. Parimate tööde eest antakse diplomid.

Leedu

Uus tööstuspank

Veel käesoleval aastal peab Leedus tegevust alustama uus tööstuspank. Panga põhikapital on 20 milj. litti ning koosneb 20.000 nimelisest aktsiast nominaalhinnaga 1000 litti. Iga aasta arvatakse 10% puhaskasust tagavarakapitaliks, mis kasutatakse võimalike kahjude katmiseks. Tagavarakapitali suurendatakse niikaua kui see ulatub pooleni põhikapitalist. Pealeselle 5% puhaskasust arvatakse erifondi, mis on määratud käsitööstuse tarvete rahuldamiseks. Panga president nimetatakse riigipresidenti poolt rahaministri ettepanekul. Presidendil ega panga direktoreil ei tohi olla mingisugust ametit teistes pankades või käitistes. Peale tavaliste pangaoperatsioonide võib pank rahaministri korraldusel teostada tööstusettevõtete haldamist, saneerimist ja likvideerimist, samuti ka esineda vahetalitajana ja osanikuna uute käitiste asutamisel. Lühiajalisi laene antakse kuni 12 kuu peale, pikaajalisi kuni 10 aastani. Pank võib välja anda pantkirju kuni 400 milj. liti väärtuses. Käesoleva aasta riigieelarves on ette nähtud 8 milj. litti selle panga asutamiseks.

Šveits

Paberipuudus

Viimasel ajal on ilmnunud suur vanapaberi nappus, kuna teiselt poolt võib kindlaks teha kartongi ja muu pakkimismaterjali suurenenud tarvidust. Papiabrikud tarvitavad iga aasta 30 milj. kg vanapaberit kartongi tootmiseks. Sõja tõttu on viimasel poolaastal märksa kasvanud postpakside arv, nii et vanapaberit on veel rohkem tarvis kui rahu ajal. Kartongi sisseveo võimalused kahanevad, nii et võib karta pakkimismaterjali puudust, mida tööstus vajab oma saaduste levitamiseks. Kuid mitte ainult pakkepaberi, vaid ka üldse paberi järele on nõudmine tõusnud. Eriti suur oli nõudmine sõjaväe ja haldusvõimude poolt. Šveitsi paberivabrikute toodang on — hoolimata tööjõu puudusest — võrreldes mullusega, 20% võrra tõusnud. Ajalehepaberi hind on tõusnud 5% ja muu paberi hind 15—20% võrra juba 1940. a. algusest peale.

Suur-Britannia

Terasetarve autotööstuses

Autotööstus peab nüüd avaldama, kuipalju ta vajab terast teise ja kolmanda aastaveerandi jooksul autode tootmiseks eranõudmiste rahuldamiseks. Arvatavasti nõuab autotööstus üldkokkuvõttes ümarguselt 50.000 t terast, lootes säilitada umbes 65% eelsõjaaegselt autode väljaveost. See tähendaks ümarguselt 50.000 auto väljavedu aastas. Siseturule toodetakse arvatavasti 40.000 autot, peamiselt veoautosid.

Hispaania

Hispaania-Maroko turu taagasivõitmine

Enne Hispaania kodusõda sissevedu Marokosse oli peamiselt inglaste, prantslaste ja jaapanlaste käes. Sõja ajal muutus seisukord nõnda, et juba 1938. a. Maroko sisseveo suurim

osa oli pärit Hispaaniast. Hispaania osatähtsus sisseveos, mis 1935. a. oli ainult 31%, tõusis 1937. a. 80% ja 1938. a. isegi 83%-ni. Pearaskuseks oli protektoraadi varustamine jahu ja suhkruga, mis ühes teega osutuvad marokolaste peatoiduks. Kuna mainitud ainete hind oli Hispaanias kõrgem maailmaturu hinnast, siis maksis valitsus eksportpreemiaid.

Türgi

Suhkrutoodang

Nelja Türgi suhkruvabriku toodang oli viimaseil aastail järgnev:

1935. a.	54 milj. tonni
1936. a.	66 „ „
1937. a.	52 „ „
1938. a.	43 „ „
1939. a.	94 „ „

Käesoleval aastal arvatakse, et toodang tõuseb 50% võrra 1939. a. toodanguga võrreldes. Suhkrut tarvitati Türgis 1939. a. 100,62 milj. tonni.

Blokaadi mõju Türgile

Blokaadi teravnemisel on olnud raskelt mõjuvad tagajärjed kõigepealt firmadele, kel on kohustusi riigi ja eraasutuste vastu. Seepärast Istanbuli kaubanduskoda soovib asjaomastel kasutada vääramatut jõu klauslit lepingu mittemäitmise põhjendamiseks. Tegelikult puudub see klausel tavaliselt lepinguis. Nüüd otsustas Istanbuli kaubanduskoda kokku kutsuda väliskaubanduse ringkonnad vääramatut jõu klausli põhimõttelise kasutamise otsustamiseks.

Kirjandust

Arveasjanduse käsiraamat — I vihk, koostanud Aleksander Kukk.

Äsjailmunud uus teos raamatupidamise alal on väga asjatundlikult koostatud, ülevaatlik ja peaks praktilise käsiraamatuna leidma täit tunnustust.

Rätsepaäri
JUL. KULL

TALLINN

S.-Karja 6

Tel. 468-37

Tellimiste täitmine oma
ja tellija materjalist

Aride register

Õiendus.

Kaubandus-tööstuskoja Teatajas nr. 9 — 3. maist 1940. a. avaldatud muudatustes peab olema:

A.-s. „Tallinna Aktsia Pank“, Tallinn, Merepuiestee 15; lahkunud juhataste liikme kohalt Claus Rosen (mitte Ernest Rosen). Juhataste liikmeks valitud Adolf Sakkeus.

Märtsikuu teisel poolel

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Proviisor L. Fricke apteek Maarja-Magdaleenas, Kudina v.
2. Hammerbeck & Hansen, Tallinn, Kinga 10, esindused ja agentuurid.
3. L. Jakobson, Narva, Tuleviku 10, heeringaladu.
4. Harriet Jaskovsky, Liigvalla v., Rakke, apteek.
5. Jõgeva apteek Dr. pharm. H. Jauker, Jõgeva, Suur 2.
6. P. Karmet, Tartu, Võidu 16, fototarvete- ja terasajadepood.
7. Jusefa Karpov, Narva v., Tõrvala, toiduainetepood.
8. Ehitusühing V. Klaus ja Ko., Tallinn, Narva m. 58, ehitusmaterjaliga kauplemine.
9. S. Kollom, Tartu, Narva 36, restoran ja sissesõiduhuuv.
10. L. Leito, Tartu, Ülikooli 14, piima- ja piimasaaduste kauplus.
11. Julie Lemming, Tallinn, Pärnu mnt. 75, moeäri.
12. Ellinor Lenzius, Tartu, Raekoja 69/71, apteek.
13. Aktsiaselts „Lignumi Tehased“, Tallinn, S.-Karja 20, metsamaterjalide ja põllusaaduste ümbertöötamine ja nendega kauplemine.
14. I. Lillemets, Tartu, Riia mnt. 17, toiduainetepood.
15. V. Lind, Tallinn, Pikk 29-a, puusepatöökoda (ehitus-sisetööd, mööbel j. t.).
16. Mag. Johannes Masing, Iisaku v., apteek.
17. Erich Meister, Tallinn, Kunderi 39, mööbli- ja pesurullitööstus.
18. R. Mäekivi, Rakvere, Poska 4, jalanõude-tööstus.
19. A. Näksi, Tartu, Vene 8, polstermööblitööstus.
20. Talurahvakauplus A. Nõmme, Mustvee, Tartu 86.
21. Liisa Paalse, Pärnu, Poska 24, toiduainetepood.
22. V. Pajuväli, Tallinn, Tartu mnt. 55, mehaanikatöökoda.
23. Arseni Pirogov, Tartu, Rütli 15 (enne Rütli 13) pudukauplus.
24. K. Pisa, Narva, 7. Peetri 45, toiduainetepood.
25. Juksur E. Pulk, Tallinn, Luha 14/Uus Maailma 22,

26. Koonga apteek Manivald Pärsimägi, Soontaga v.
27. Karusnahkade parkimise ja värvimise tööstus „Arko“ A. Ratner & I. Schalman, Tallinn, Jaama 3.
28. Eduard Raudsepp, Pärnu, Kalevi 32 (enne Vilmsi 12) ajakirjanduse kontor.
29. Segakauplus A. Roosipuu, Narva, Posti 55.
30. E. Rosenfeldt, Tallinn, Suurtüki 2, pudukauplus.
31. „Alex. Schmidt“, Tallinn, Toompuiestee 21—1, agentuurkontor.
32. O. Tedresaar, Tallinn, Laulupeo 21—8, rätsepatööstus.
33. Mööbliäri „Möobel“ A. Timčenko, Tallinn, Tartu mnt. 49.
34. Rosalie Vaher, Pärnu, Karuselli 24, toiduainetepood.
35. Prov. V. Vichmann, Mustvee, Tartu 62, apteek.
36. Aleksander Villart, Rapla alevik, Viljandi mnt. 9, lihakauplus.
37. E. Vohlmann, Tallinn, Katusepapi 26, küttepude müük.

Aprillikuu esimesel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. Olga Allik, Pärnu, Suur-Sepa 4, toiduainetepood.
2. Anna Annusfer, Pärnu, Hommiku 19, lillekauplus.
3. Anders Aspelin, Vormsi v., Hullo k., segakauplus.
4. „Koduärve“ T/Ü. N. Baron ja Ko., Tartu, Võidu 6, maja- ja köögitarvete kauplus; täisühing, täisosanikud Nelly Baron, Honon Baron, ühingu osakapital Kr. 2.000.—.
5. E. Bergmann, Jõgeva, Suur 26-a, segakauplus, ärip. Elfriede Bergmann.
6. A. Blavusch, Tallinn, Väike-Karja 5 (enne Kopli 18), pudukauplus, ärip. Anna Blavusch.
7. Pesuõmblemisetööstus M. Dreimann ja Ko., Tallinn, Lembitu 6—5; täisühing, täisosanikud Marie Dreimann ja Olga Tovarokovsky, ühingu osakapital Kr. 6.000.—.
8. Antikvariaat „Vaht“ Elbe ja Toom, Tallinn, Pikk 3 ja Voorimehe 1, Valgas, Vabaduse 4; uute ja vanade raamatute kauplus; täisühing, täisosanikud Richard Elbe ja Adalbert-Johannes Toom, ühingu osakapital Kr. 500.—.
9. Sinaida Estam, Pärnu, Riia mnt. 73, söögisaal.
10. Jaan Falkenberg „Lõvi apteek“, Pärnu, Kalevi ja Vilmsi tn. nurgal, apteek, rohu- ja värvikauplus.
11. Samuel Goldberg ja Ko., Tallinn, Pärnu mnt. 62, kaltsude ja teiste kasutamisevõimalike jätete ost ja müük, kaltsude ja kiudainete sorteerimise tööstus; täisühing, täisosanikud Samuel Goldberg ja Aron Taub, ühingu osakapital Kr. 5.000.—.
12. M. Heine, Tartu, Tähe 83, pudukauplus, ärip. Margareete Heine (Ein, Hein).

13. L. Hoidre, Tallinn, Tatari 10, toiduainete-kauplus, ärip. Liisa Hoidre.
14. A. Joosep Vahetalitusbüroo „Side“, Tartu, Ülikooli 30, ärip. August Joosep.
15. J. Jüriado Avinurme apteek, Avinurme v., ärip. Juhan Jüriado.
16. Leonhard Kaal „Jõgeva apteek“, Jõgeva, Suur 2, apteek, rohu- ja värvikauplus.
17. A. Keerd, Tallinn, Sõja 19, kübaraäri, ärip. Aurelie Keerd.
18. M. Kiipsaar, Valga, Vee 2, meierei, ärip. Magda Kiipsaar.
19. A. Kivioja, Tartu, Kesk 46, metallitööstus, ärip. Aleksander Kivioja.
20. Hilda Kreutzwald, Pärnu, Riia mnt. 5, rätsepatöökoda.
21. Heiti Kuldre, Pärnu, Kuressaare mnt. 7, pagariasaduste- ja toiduainetekauplus.
22. Kadri Kütt, Tallinn, Dunkri 6, söögisaal.
23. Mae Laos, Tallinn, Pärnu mnt. 42, pesukauplus.
24. A. Lehis, Tartu, Võidu 15, sadulsepa- ja peennahakauplus, ärip. August Lehis.
25. Paavo Lindre, lihakauplus, Järva-Jaani, Pikk 31, Vöhmuta v.
26. T. Luukas, Tallinn, Telliskivi 52, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Tiina Luukas.
27. Toiduainetekauplus A. Maamägi, Erra v., Kiviõli, Kiriku tn., ärip. Alvine Maamägi.
28. „Jenny Malmberg“, Tallinn, Aia 4—5, pesuõblemistööstus, ärip. Jenni-Amalie Malmberg.
29. Jaan Martens, Pärnu, Tallinna mnt. 22, koloniaalkauplus.
30. Anton Maru, Tahkuranna v., Metsa k., segakauplus.
31. M. Matto, Tallinn, Tööstuse 34, pudu- ja kirjutustarvetekauplus, ärip. Marie Matto.
32. Viljandi Kaubandusühing „Varustaja“ Robert Männik, ühingu osakapital Kr. 2.200.—. Tartu 1-a, põllutöomasinate-, teraskaupade-, elektri-, kalastus-, jahi-, spordi-, fototarvete-, raadio- ja jalgrattaäri; usaldusühing, täisosanikud Ernst Kirikal, Robert Männik, ühingu osakapital Kr. 2.200.—.
33. A. Nimmerfeldt, Vajangu v., Tamsalu, jahuveski, veskipidaja Asta Nimmerfeldt, prokurist Alide Nimmerfeldt.
34. Aia- ja põllusaadusteäri „Varustaja“ A. Nippak, Tallinn, Härjapea 8 (enne Endla 68), aia-, põllu- ja karjasaaduste müük; äripidaja August Nippak, prokurist Aksel-Edmund Nippak.
35. Rohu- värvi- ja kosmeetikakauplus „Tempo“ A. Orasmaa, Tallinn, Pärnu mnt. 58, ärip. Alma-Minna Orasmaa.
36. B. Peedov, Tallinn, Toompuiestee 28, söögisaal, ärip. Bernhard Peedov.
37. H. Päll, Rakvere, Lai 4, juhuslike asjade ost-müük, ärip. Heinrich Päll.
38. Ruvin Rachelšik, Keila v., Klooga, manufaktuur-, pudu- ja jalanõudeäri.
39. L. Raid, Koigi v., Rutikvere, apteek, ärip. Luule Raid.
40. H. Rannu, Kunda v., Andja k., segakauplus, ärip. Heinu Rannu.
41. Juuksetööstus „Passaaz“ L. Ruud, Tallinn, Pärnu mnt. 6—4, ärip. Leida Ruud.
42. Meeta Saar, Tallinn, Katusepapi 15, toiduainete- ja piimakauplus.
43. Voldemar Saar, Jõhvi, Narva mnt. 34, toiduainetekauplus.
44. Harald Sarapuu, Pärnu, Piiri 6, saun.
45. Alfred Sigus, Pärnu, Tallinna mnt. 2, rohukauplus.
46. Ludvig Sigus, Pärnu, Rääma 14, puutööstus.
47. Valmisriieteäri „Universal“ D. Slavitski, Tallinn, Vana-Posti 3, ärip. Dvoira Slavitski.
48. Sennja Sulaaja, Kursi v., Kaave k., segakauplus.
49. M. Sutermae, Tallinn, Saue 10, toiduainetekauplus, ärip. Marie Sutermae.
50. K. Teetsov, Tartu, Raekoja 10, puusärgiäri, ärip. Karl-Leopold Teetsov.
51. J. Tiks, Tallinn, Paldiski mnt. 51, pesu-, pudu- ja kirjutustarvetekauplus, ärip. Jaan Tiks.
52. R. Tiit, Tallinn, Soo 56, toiduainete-, piima- ja õllekauplus, ärip. Rosine Tiit.
53. J. Tomingas ja Ko., Kuressaares, Tallinna 4; kalade ülesost ja müük; usaldusühing, täisosanik Jüri Tomingas, ühingu osakapital Kr. 20.000.—.
54. C. Treubeck, Iru v., Maardu as., segakauplus, ärip. Charles Treubeck.
55. Karbitööstus „Extra“ Triefeldt ja Anderson, Tallinn, Toom-Kuninga 10, pappkarpide ja pakkimisvahendite tööstus; täisühing, täisosanikud Heino Triefeldt ja Niina Anderson, ühingu osakapital Kr. 1.000.
56. Karl Tõnts, Pärnu, Tallinna mnt. 81, toiduainetekauplus.
57. Valga Tööstuse Ettevõtjate Ühisus, Valga, Vabaduse 1, restoran; juhatusel liikmed Karl Kein, Aleksander Kasak, Oskar Saabas, Karl Hoppe, Aleksander Leppik.
58. V. Walter, Kirjastus „Sõnavara“, Tartu, Gustav-Adolfi 8 (enne Lossi 34), ärip. Voldemar Walter.
59. Juuksetööstus „Central“ H. Vijand, Tallinn, Vene 1, juuksetööstus, ärip. Hilda Vijand.
60. Hilda Vilson, Tallinn, Toompuiestee 17-a, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Aleksander Adamka lõpetanud jalanõudetööstuse Tallinnas, Niguliste 2. Jalanõudekauplust Tallinnas, Harju 26, peab edasi firma all „A. Adamka“.
2. Harry Adamson'i perekonnanimeks „Adamsoo“ ning tema Pärnus, Turupood 58 asuva pudukaupluse firmaks „Harry Adamsoo“.
3. Marie Ainson'i perekonnanimeks „Ainsalu“ ning tema Holstre vallas asuva segakaupluse firmaks „M. Ainsalu“.
4. Richard-Johann Arro Tallinnas, Vana-Viru 5, asuva speditiooni-, import-, eksportäri firmaks on „Richard J. Arro“ (enne „Oklon ja Arro“).
5. Miina Aunapuu toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, Graniidi 32 (enne Härjapea 23),

6. Samuel Beilinson jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Soo 30, puudu- ja mütsikaupluse firma all „S. Beilinson“.
7. Pauline Berg lõpetanud puuvilja- ja maiustustekaupluse Tallinnas, Liivalaia 27, ja avanud Tallinnas, Pärnu mnt. 28, rohu- ja värvikaupluse firma all „P. Berg“.
8. Sukatööstus „Cotton“ aktsiaselts, Tallinn, Põhja pst. 7, lahkunud juhatause liige William Langner. Kollektiiv-prokuura antud William Langner'ile.
9. Jossel Danzik, Tallinn, Kunderi 31, tooresnakhade ost ja müük; prokuura antud Abram Danzig'ile.
10. Riidevabrik „Keila“ Deutsch ja Schönberg, Tallinn, Tööstuse 47, kollektiiv-prokuura saanud Felix Schönberg ja Hans Klement.
11. Aktsiaselts Eesti Tulitikumonopol, Tallinn, Vabadusväljak 7, üldine volikiri antud juhatause liikme kandidaadile Karl-Gustav Arnõ'le.
12. A.-S. „Eesti Turbatööstused“, juhatause asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 9 (enne Tatari 1).
13. Tõnis Elbing lõpetanud Petseris, Riia 7 apteegi pidamise ja avanud Täriveri v. Iisaku alevikus apteegi firma all: Iisaku apteek T. Elbing.
14. Helmi Esna toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Jannseni 44.
15. Boris K. Filaretov'i metsamaterjali ostu-müügi äri asukohaks Pärnu, Karja 5 (Brackmanni 14.)
16. Helene Grünberg, kes pidas Petseris, Turuplats 14-b, raadio-, jalgratta-, õmblusmasina- ja reisitarveteäri, tunnistatud ärialal maksujõuetuks. Konkursivalitsus kinnitatud koosseisus: Helmut-Roul Tamm, Johan Speek ja August Maaros. Konkursival. asukoht: Elva, Mäe-Arbi.
17. Olga Hagelberg (end. nimi Klamann) jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kanarbiku 22 toiduainetekaupluse firma all „O. Hagelberg“.
18. Johan Hani rätsepatööstuse asukohaks Tallinn, Rütüüli 4—5 (enne Imanta 4—3).
19. Anna Heinsalu pudukaupluse asukohaks Pärnu, Riia mnt. 59 (enne Riia mnt. 61).
20. Hiiu-Kärdla Kalevivabriku Osahisus, Tallinn, V. Posti 6, lahkunud juhatause liige Theodor Cabell, juhatause liikmeks kutsutud Viktor Lehes. Piiratud prokuura antud Karl Liikane'le.
21. Aktsiaselts Tallinna Paberivabrik E. J. Johanson, Tallinn, Maakri 27, asjaajaja-direktoriks valitud juhatause liige Eduard Priiman.
22. Johannes Jürgensi sepatöökoja asukohaks on Tallinn, Lastekodu 21.
23. Juhan Kaldma segakaupluse asukohaks Sindi, Pärnu mnt. 75 (enne Pärnu, Riia mnt. 62).
24. Hendrik Kask jätkab äritegevust, avades Kilingi-Nõmmel, Pärnu t. 37-a reisijatekodu ühes söögisaaliga firma all „Hendrik Kask“.
25. Aktsiaselts Kauba Pank, Tartu, Suurturg 12, lahkunud panga esimees Karl Jänes. Panga esimeheks valitud Elmar Kiipus, juhatause liikme asemikuks valitud Karl Koppel. Prokuura (teise allkirja õigus) antud Erich Jaegel'ile ja Edgar Kalmus'ele.
26. Otto Keerbergi segakaupluse asukohaks Varstu v., Krabi as. (enne Viitina v.).
27. Alvine Keller jätkab äritegevust, avades Tartus, Kaluri 29, kampsunikudumise tööstuse firma all „A. Keller“.
28. Jaan Koppel jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Laada pl. 33, valmisriietekaupluse firma all „J. Koppel“.
29. Alfred Kroomann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Öle 1 lihakaupluse firma all „A. Kroomann“.
30. Johan Kunnapas jätkab äritegevust, avades Haapsalus, Posti 14, rätsepatöökoja firma all „J. Kunnapas“.
31. August Lappi jalanõudekaupluse asukohaks Pärnu, Vilmsi 20 (enne Vilmsi 12).
32. Usaldusühing „Askania“ E. Lorenzsonn, H. Ziehr ja Ko, Tallinn, Raekoja pl. 5—3, prokuura antud Richard Uritam'ile.
33. Karl Lääne jätkab äritegevust, avades Jõgeval, Turu 2, restorani firma all „Karl Lääne restoran“.
34. Aleksander Martin'i ehitusettevõtte asukohaks Tallinn, Veizenbergi 20—4 (enne Lahe 6).
35. Nikolai Merelaid lõpetanud Koigi v. asuva apteegi pidamise ja avanud Lihula alevikus, Tallinna mnt. 4, apteegi firma all „Nikolai Merelaid“.
36. Rudolf Mikk lõpetanud juhuslike asjade kaupluse Jõgeval ja avanud Tallinnas, Tartu mnt. 1 juhuslike asjade kaupluse ja Magdaleena 15 mööblitööstuse firma all „Rud. Mikk“.
37. Jaak Mirka talurahvatarvete kaupluse asukohaks on Pärnu, Kuressaare mnt. 7 (enne Paldiski, Poska 15).
38. Osvald Normann lõpetanud Tallinnas, Girgensoni 32, lihakaupluse pidamise ja avanud Tallinnas, Soo 11 lihakaupluse ja Soo 9 söögisaali firma all „Osvald Normann“.
39. Köie- ja nõõrikauplus O. Ollberg, asukohaks Rakvere, Saue 5 (enne Lai 21).
40. Paul Pantaloni trükitarvete esinduse asukohaks Tallinn, K. Pätsi 19—5 (enne Keskmeeerika 14—11).
41. Värvitööstus E. Peep & Ko, Põltsamaa v. Sillaotsa t., täisühingust täisosanikud August Pari ja Oskar Kalle lahkunud, täisosanikena juure tulnud Artemi Heinvee ja Aleksander Heinvee, ühingu osakapitaliks jääb Kr. 2.000.—.
42. Paelavabrik „Rauaniit“ Aktsiaselts, Tallinn, Põhja pst. 7, Richard Henselruh prokuura kustunud, piiratud kollektiivprokuura antud Erich Pärn'ile.
43. Elise Reisberg jätkab äritegevust avades Tallinnas, Tatari 6, kübaraäri firma all „Elise Reisberg“.

Ühingu „Eesti Lihaeksport“ äriseis 31. dets. 1939. a.

AKTIVA	PASSIVA
Kassa ja pangaarved . . . . . Kr. 2.072.024.08	Kapitalid :
Väärtpaberid . . . . . „ 191.337.57	Osakpt. ja osakpt.
Kinnis- ja vallasvarad . . . . . „ 2.814.043.29	kogumise summad Kr. 820.775.44
Deebitorid . . . . . „ 2.118.075.01	Tagavarakapital . . . . . „ 696.978.24
Nõudevekslid . . . . . „ 246.325.24	Tegevuskapital . . . . . „ 235.729.54
Kaubad ja materjalid . . . . . „ 1.633.046.40	Kindlustuskassakpt. „ 161.014.05
Garantii-deebitorid . . . . . „ 2.648.815.—	Amortisatsioonikpt. „ 1.377.400.68 Kr. 3.291.897.95
Üleminevad summad . . . . . „ 7.457.20	Pangaarved . . . . . „ 2.467.598.78
	Riiklikud laenud . . . . . „ 1.118.052.40
	Kreeditorid . . . . . „ 391.810.32
	Tagasimaksetavad osamaksud . . . . . „ 4.648.08
	Maksuvekslid . . . . . „ 1.500.000.—
	Garantiid . . . . . „ 2.648.815.—
	Edasiantud nõudevekslid . . . . . „ 243.060.84
	Üleminevad summad . . . . . „ 10.344.20
	1939. a. ülejääk . . . . . „ 54.896.22
Kr. 11.731.123.79	Kr. 11.731.123.79

Ühingu „Eesti Lihaeksport“ 1939. a. tulude-kulude arve

KULUD.	TULUD.
Kulud . . . . . Kr. 5.837.135.54	Tulud kõigest operatsioonest . . . . . Kr. 5.892.031.76
1939. a. ülejääk . . . . . „ 54.896.22	
Kr. 5.892.031.76	Kr. 5.892.031.76

Ühingu „Eesti Lihaeksport“ müügid

	1939. a.	1938. a.
Välisrural	Kr. 20.789.330.53	Kr. 13.253 303.47
Sisetural	„ 9.200.967.21	„ 6.499.830.61
	Kr. 29.990.297.74	Kr. 19.753.134.08

44. Johannes Roosipuu avanud Erra v, Kiviõlis, Kiriku 18, moe-, pesu- ja pudukaupluse ja peab edasi kauplust Tartus, Suurturg 14, firma all „K/M Joh. Roosipuu“.
45. „Chr. Sarapuu“, Pärnu, Laidoneri 12, jahi-, elektritarvete-, jalgrataste- ja raadioäri, jalgrataste väljaüürimine; ärip. Christian Sarapuu surnud. Ettevõtte tegevust jätkab endise firma all Harald Sarapuu. Selle firma all Pärnus, Piiri 6 asuva sauna pidamine lõpetatud.
46. August Savi jätkab äritegevust avades Tartus, Meltsiveski 38, toiduainetete- ja piima-kaupluse firma all „A. Savi“.
47. A. Schapiro & Ko, Tallinn, Estonia pst. 13, en-gros nahakauplus, täisosaniku Mirjam-Mary Schapiro perekonnanimeks „Salamon“.
48. Tööstus-Kaubandus Aktsiaselts „Sidol Company“, Tallinn, Tööstuse 49, lahkunud juhatuse liige Valdemar Bock, juhatuse liikme kohale asunud August Tinni.
49. Karl Simm jätkab äritegevust avades Tartus, Võru 87, aiandusettevõtte firma all „K. Simm“.
50. Eleonora Tamm jätkab äritegevust avades Nõmmel, Raudtee 27 söögisaali firma all: Söögisaal „Kodu“ E. Tamm.
51. August Tammi k'u segakaupluse asukohaks Võhma alevik, Tallinna t. 26 (enne Vaksali tn.).
52. Kinnisvarade kasutamise osauhisus „Tarlolon“, juhatuse asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 59 (enne Kinga 1), põhikiri muudetud (RTL 20 — 1940). Senine juhatuse terves koosseisus lahkunud. Valitud uus juhatuse

- koosseisus: Otto Raudsepp, Felix Tanner ja August Otema. Uueks nimeks on: Kaubandusosahisus „Tarlon“.
53. U/Ü „Rota“ R. Tarrask ja Ko, Tartu, Suurturg 3, foto-, raadio-, elektritarvete- ja jalgratasteäri, leping muudetud.
  54. Leonora Tarve õmblustöökoja asukohaks Pärnu, Kalevi 12 (enne Aia 4).
  55. Puutööstuse A/S. The Timber Company, Tallinn, Vabadusväljak 7, juhatusel liikmeks valitud Daniel Fisker.
  56. Joseph Tuch jätkab Tallinnas, Tartu mnt. 4—1 asuva agentuuräri (peasjalikult riide- ja nahavärvide alal) tegevust firma all „Põhja Kaubandus Agentuur Joseph Tuch“.
  57. Karl Tuubergi perekonnanimeks „Tuulemäe“, eesnimeks „Kaarel“, ning tema Nõmmel, Pärnu mnt. 157 asuva lihakaupluse firmaks „K. Tuulemäe“.
  58. Karl Tuul lõpetas Äksi v., Lähte k. segakaupluse pidamise ja avas Tartus, Riia 8 pruugitud asjade kaupluse firma all „Karl Tuul“.
  59. Kaubandus-aktsiaselts „Tööstustarve“, Tallinn, Vene 11, lahkunud juhatusel liikmed Ervin Bernhard surma läbi ja Ferdinand Luther. Juhatusel liikmeks valitud Konrad Uexküll-Güldenband.
  60. Oskar Valdson'i Tallinnas, V.-Ameerika 20, asuva mehaanilise jalanõudetööstuse firmaks: „Ovald“ Oskar Valdson.
  61. Jalanõudekauplus „Ovald“ Vennad Valdson, Tallinn, Viru 5, ettevõtte firma muudetud järgmiseks: „Jalanõudekauplus Vennad Valdson“.
  62. Aktsiaselts „Whishaw“, juhatusel asukohaks Tallinn, Veizenbergi 20—13 (enne Narva mnt. 58—2). Juhatusel liige ja asjaajaja-direktor Austin Keenan lahkunud. Juhatusel liikmeks valitud Johan Ashley Riddle.
  63. Aleksander Öigus lõpetanud piimasaaduste müügi Tartus, Turuhoone 66 ja peab edasi piimaäri Tartus, Tähe 62.
- Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:**
1. Rudolf Berg, Tallinn, Koidu 118, autoveod.
  2. K. Bursy „Majatarve“, Tartu, Võidu 22, majatarvete kauplus.
  3. Marie Dreimann, Tallinn, Lembitu 6—5, pesuõmblemisetööstus.
  4. Richard Elbe, Valga, Vabaduse 4, pruugitud raamatute ja kirjutusmaterjalikauplus.
  5. Andrei Fuks, Tahkuranna v., segakauplus (riigiviina ja õlle müük).
  6. Heinrich Glückmann, Pärnu, Kuresaare mnt. 16, põllusaaduste ost-müük.
  7. Kaubanduskontor „Edu“ Siimo Goldman, Tallinn, Reimanni 17—4.
  8. Aleksander Grünberg, Tallinn, Linda 8, lihakauplus.
  9. Liisa Heek, Paldiski, Peetri 18, värske kala ost-müük ja kalasuitsutamise tööstus.
  10. M. Jaakmees, Tallinn, Saue 10, toiduainetekauplus.
  11. Juuksetööstus „Central“ Rud. Janig, Tallinn, Vene 1.
  12. A. Jantra rohu- ja värvikauplus, Tallinn, Pärnu mnt. 58.
  13. M. Karvand, Pärnu, Rääma 14, puutööstus.
  14. O. Kasemaa, Sadala v., agendi tegevus.
  15. Jaak Kivisild, Tallinn, Pärnu mnt. 48 (s. o. end. S. Pärnu mnt. 2) rohu- ja värvikauplus.
  16. Emilie Koppen, Kunda v., Andja k., segakauplus.
  17. Ühing „Autotransport“ E. Kristen ja Ko, Tallinn, Veneturg, Kalevihoone 6.
  18. J. Känd, Tallinn, Öle 1, lihakauplus.
  19. „Eesti Avio“ V. Laanekõrv & Co, Tallinn, Vana-Viru 11. Tegevus igal viisil lennuasjanduse alal.
  20. V. Lampe ja Ko, Tallinn, Olevimägi 5/7, trükikoda, agentuuräri.
  21. „Raeapteek“ Rudolf Leibert ja Karl Schneider, Tallinn, Raekojapl. 11, apteek.
  22. M. Leibur, Tallinn, Pärnu mnt. 6—5, juuksetööstus.
  23. Oskar Matto, Tallinn, Soo 56 toiduainetekauplus.
  24. Söögisaal M. Meier, Tallinn, Toompuiestee 28.
  25. T. Metsaalt, Tallinn, Teras 14, toiduainete- ja piimakauplus.
  26. A. Meyer, Tallinn, Viru 2, noodiäri.
  27. Herta Mühlmann, Pärnu, Malmö 7, raua- ja puutööstus, vanaraua- ja ehitusmaterjalikauplus.
  28. Ed. Osvet, Paldiski, J. Poska 29, kellade- ja kirjutusmaterjalikauplus.
  29. P. Parts, Tallinn, Vilmsi 50, akna pimen-duskatte tööstus.
  30. Saima Piirik, Tallinn, Katusepapi 15, toiduainete- ja piimakauplus.
  31. Aline Purre, Tallinn, Toompuiestee 17-a, toiduainetekauplus.
  32. Olga Pällo, Nõmme, Raudtee 27, söögis-saal.
  33. Ida Rannula, Rakvere, Võidu 26, puu-vilja- ja maiusainetekauplus.
  34. Meri Reff, Tallinn, Pärnu mnt. 54, pudu-kauplus.
  35. Rudolf Resnis, Tallinn, Öle 18, auto-keredetöötuba.
  36. M. Rodemann, Tallinn, Tatari 10, toidu-ainetekauplus.
  37. Jakob Roos, toiduainetekauplus, Pärnu, Suur-Sepa 4.
  38. Rohukauplus Artur Schenk, Pärnu, Tal-linna mnt. 2 (s. o. end. Jänesselja 2).
  39. Alfred Sigus, Pärnu, Rääma 14, puu-tööstus.
  40. A. Suur, Tartu, Tähe 83, moe- ja puduäri.
  41. Melanie Tamman, Tallinn, Tööstuse 34 (end. Soo 10), pudu- ja kirjutustarveteäri.

42. Ilse Tapner, Tallinn, Telliskivi 52, toiduainete- ja piimakauplus.
43. Karbitööstus „Extra“ H. Triefeldt, Tallinn, Toom-Kuninga 10.
44. Ida Vinkel, Tallinn, Dunkri 6, söögisaal.

Aprillikuu teisel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. J. Adamson. leiva- ja saiatööstus „Maret“, Tartu, Võru 54, ärip. Johannes Adamson.
2. Leida Arnover, Nõmme, Mustamäe 14-a, toiduainetekauplus.
3. Marie Aspe, Pärnu, Tallinna mnt. 13, restoran.
4. Tööstus-Kaubandus Aktsiaselts „Eesti Metalltorutehased“, Tallinn, V.-Karja 9—19, metalltorude ja nende osade valmistamine, nendest tarbeesemete tootmine, torude ja teiste esemete tsinkimine ja tinutamine ja nendega kauplemine sise- ja välismaal oma ja komisjoni arvel. Juhatuse liikmed: Mihkel Truusööt, Eero Muna ja Villibald Allik. Põhikapital Kr. 125.000.—.
5. Kaubanduse ja laevanduse aktsiaselts Carl F. Gahlnbäck, Tallinn, Vana-Viru 11, speditsoon, laevandus ja kaubandus. Juhatuse liikmed Johannes Lorup, Albert Tõlk, August Puskar. Põhikapital Kr. 50.000.—.
6. Segakauplus Jaan Grahv, Tihemetsa v., Kana k.
7. „Minika“ veski O. Hakmann, Raikküla v., jahuveski, veskipidaja Osvald Hakmann.
8. Samuel Hopp, Pärnu, Brackmanni 3, laste jalanõude müük.
9. Katarina Ilves, Pärnu, Jannseni 30, kalade ost-müük.
10. Endel Jaakson, Pärnu, Hommiku 5, põlusaaduste, või ja liha ost-müük.
11. J. Jaanisto Kirjastus „Kirjavara“, Tartu, Kastani 125, ärip. Johannes Jaanisto.
12. Karl Jansen, Pärnu, Jannseni 57, värskkala kauplus.
13. Meta Kaber, Rakvere, Tallinna 15, pudukauplus.
14. H. Kont, Tallinn, Rataskaevu 2, käsitööäri, ärip. Hilda-Johanna Kont.
15. Täisühing J. Koroboff ja Ko., Narva, Posti 67, mütside ja pudukaubaäri; täisosanikud Aleksander Mendeleev, Philipp Koroboff ja Josel-Rubin Koroboff, ühingu osakapital Kr. 2000.—.
16. Jüri Kotkas, Pärnu, Aleksandri 1, mehaanikatöökoda.
17. L. Lepik „Taimekaitsevahendite büroo“, Tartu, Narva 167, ärip. Lilli Lepik.
18. Talurahvakauplus Jakob Liis, Mustvee, Tartu 86, segakauplus.
19. Maie Lumilaid, Tõrva, Aia 7, liha ja loomade ost-müük.
20. E. Meeks, Tallinn, Pikk 38, toiduainetekauplus, ärip. Eduard-Julius Meeks (Meks).
21. A. Niine, Tallinn, Heina 18, toiduainetekauplus, ärip. Alfred Niine.
22. Joh. Närska, Konguta v., Angu k., jahuveski, ärip. Johannes Närska.
23. A. Olema, Tallinn, Kannikese 12, toiduainetekauplus, ärip. Adolf Olema.
24. Kaubandus-tööstuse osühing „Olevik“, Tallinn, Olevimägi 5/7, paberi- ja kirjutusmaterjaliga kauplemine, trüki-, köite- ja liinerimise töökoda. Juhatuse liikmed Elmar Just, Elmar Kuus ja August Soe. Põhikapital Kr. 50.000.—.
25. „Konkurent“ Mary Pajumann, Kilingi-Nõmme, Pärnu 40, vanakraamikauplus.
26. „Vana-apteek, rohukauplus ja mineraalveetehas“, proviisor Artur Palis, Võru, Kreuzwaldi 15.
27. Ilmar Palo, Tallinn, Lille 15, toiduainete- ja piimakauplus.
28. A. Petulai, Tartu, Kuperjanovi 13, liha- ja vorstikauplus, ärip. August Petulai.
29. Raamatu-antikvariaat „Littera“ V. Poljak, Tallinn, V.-Karja 1—6, pruugitud raamatute kauplus, ärip. Valentina Poljak.
30. „Noblesse“ H. Posaisky ja Ko., Tallinn, Harju 46, moe- ja rätsepaäri; täisühing, täisosanikud Hanon Posaiski (Posaisky) ja Itschok Borovik, ühingu osakapital Kr. 5000.—.
31. Kudumistööstus „Kape“ A. Pregel, Tallinn, Rapla 3, aknakardinate jt. valmistamine, ärip. Anna Pregel.
32. Eesti Puusaaduste Tööstus Th. Regastik, Tallinn, Tondi 25, puusaaduste tööstus (peamiselt puukontsad), ärip. Theodor Regastik.
33. Alma Runge, Tartu, Narva 82, pagari- ja kondiitriäri.
34. „Loksa apteek“ A. Saar, Kõnnu v., Loksa, ärip. Arnold Saar.
35. Anna Saar, Tallinn, Kesk-Kalamaja 10, söögisaal.
36. K. V. Saarmets, Valga, Pikk 29, toiduainetekauplus, ärip. Karl-Voldemar Saarmets.
37. H. Sammelselg, Tallinn, Terase 14, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Heinrich Sammelselg, loomulik eestkostja — ema Juuli Sammelselg.
38. H. Sulg, Tartu, Kaluri 4, pruugitud asjade kauplus, ärip. Hugo Sulg.
39. Ü. Tammiste, Tartu, Riia 1, koloniaalkauplus, ühes viinade ja õlle müügiga, ärip. Ülo Tammiste.
40. F. Tauberg, Paide, Vainu 1, toiduainetekauplus, ärip. Feliks Tauberg.
41. A. Tiitus „Kirjastus Rahvaside“, Tartu, Lootuse 15, kirjastus, ärip. Aleksander Tiitus.
42. Juhan Tomsoni Saarisoo jahu- ja saeveski, Taevere v., Saarisoo t.
43. Paul I. Tressum, Tallinn, Veizenbergi 8, esindused (tööstustoorained, nagu kautšuk, kopr, kakaoad, metallid jt.), ärip. Paul Tressum.

44. Siiditööstus H. Uuk, Tallinn, Tartu mnt. 45, siidriiditööstus, ärip. Herta Uuk.
45. E. Veetsmaa, Iru v., Merivälja, lihakauplus, ärip. Erni-Aleksander Veetsmaa.
46. T. Ždanov, Tallinn, Paide 8, toiduainetekauplus, ärip. Tamara Zdanov.

Registreeritud muudatused:

1. Muusikariistadeäri „Akord“ Ant ja Pohla, asukohaks Tallinn, V. Posti 3 (enne Pärnu mnt. 28), täisühingust täisosanik Erich-Roman Ant lahkunud. Ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Michael Pohla firma all: Muusikariistadeäri „Akord“ M. Pohla.
2. Peedu Aviko lõpetanud Raikküla v. jahuveski pidamise. Kareda v. Esna al. asuvat jahu- ja saeveskit peab edasi.
3. Sch. Bakscht ja Pojad, Tartu, Poe 3, pudu-, teraskauba-, niidi- ja villase lõnga kauplus; kauba müük autolt; täisosanik Schlioma Bakscht surnud, tema pärandustombu hooldajaks määratud Boris Bakscht.
4. Arseny Brudeli jalanõudekaupluse asukohaks Pärnu, Turukauplus 64 (enne nr. 71).
5. Aleksander Detert lõpetanud Saadjärve v. Voldis apteegi pidamise ja avanud Rakke v. Rakke al. apteegi firma all: „Rakke apteek prov. A. Detert“.
6. Eestimaa Trükikoja Aktsiaselts, Tallinn, Rataskaevu 10, lahkunud juhatusel liikmed William Reinvaldt, Wolf Höeppeiner ja Aleksander Benckendorff. Juhatusel liikmeteks valitud Edgar Teslon ja Claus Koch. Kollektiiv-prokuura antud Helene Karieni-le.
7. A.-s. Eestimaa Apteegi ja Rohukaubanduse Ühing „Ephag“, Tallinn, Harju 41; lahkunud juhatusel liikmed Gustav Gnadeberg, Kurt Wistinghausen, Karl Schneider ja Herbert Savary ja prokurist Mary Förster. Juhatusel liikmeteks valitud Karl Jürison, Johannes Pill, Alfred Aniline ja Arnold Morin.
8. A.-s. „Extraktor“ taimevõi- ja õlidevabrikud Tallinnas, Tallinn, Telliskivi 21; lahkunud juhatusel liige Richard Grünthal, juhatusel liikmeks valitud Julius Lill.
9. Vladimir Feodorov avanud Narvas, Joala 1, segakaupluse ja peab edasi samas asuvat veoäri firma all „V. Feodorov“.
10. Hans Graffi toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Jannseni 49.
11. Aktsiaselts Grünberg ja Ko., Tallinn, Pärnu mnt. 6—43, ekspeditsioon, tollideklaratsioon, inkasso, kindlustus; hooldajateks määratud August Erik (Tallinn, Allika 12) ja Richard Käsper (Tallinn, Tatari 6).
12. Olga Hagelbergi toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, Juurdeveo 22 (enne Kanarbiku 22).
13. Voldemar Holtsi jalanõudetööstuse asukohaks Tartu, Lille 1 (enne Kalevi 71) ja firmaks: V. Holts Jalanõudetööstus „Solliid“.
14. Adolf Imhof lõpetanud juustutööstuse Torma vallas ja avanud Harjumaal, Perila mõisas juustutööstuse ning peab edasi Kuusiku mõisas ja Mooste v. juustutööstusi firma all „Ad. Imhof“.
15. Tekstiiltööstus „Telg“ G. Itskovitsch ja Ko., Tallinn, Tartu mnt. 69, ühingu osakapital suurendatud Kr. 12.000-ni.
16. Karl Jaanson lõpetas Taevere v. jahuveski pidamise, samas asuvat talurahva-tarvetekauplust peab edasi firma all „K. Jaanson“.
17. Veo- ja transportäri „Ladur“ F. Jakobson ja Ko., asukohaks Tallinn, Narva mnt. 11—2 (enne Sadam, Bassein 1).
18. Hermann-David Jääger jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Pärnu mnt. 261, leivatööstuse firma all „H. D. Jääger“.
19. Marie Jürissoni perekonnanimeks „Jerem“ ning tema Pärnus, Rohu 3 asuva toiduainetekaupluse firmaks „Marie Jerem“.
20. Eva Kadar jätkab äritegevust, avades Tallinn, Roosikrantsi 15, söögisaal-kohvikuga firma all „E. Kadar“.
21. Julie Kiisa toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks Tartu, Raekoja 102 (enne Saekoja 15).
22. Benjamin Kitti kosmeetika-, kummi- ja värvikaupluse asukohaks Tallinn, Ahju 7—1 (enne Narva mnt. 40).
23. Marta Kivi jätkab äritegevust, avades Pärnus, Kalamehe 11 toiduainetekaupluse firma all „Marta Kivi“.
24. August Kiviku (end. perekonnanimi Krentsmann) jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Pärnu mnt. 126 segakaupluse firma all „A. Kiviku“.
25. A.-s. Krediid Pank, Tallinn, S.-Karja 20, teise allkirja õigus antud Johannes Veemi-le.
26. Aurelie Kruus lõpetanud Tallinnas, Rataskaevu 2, käsitööäri ja Kullasepa 11 pesukaupluse ning avanud Tallinnas, Pikk 3 pesukaupluse firma all „A. Kruus“.
27. Vladimir Kubeška segakaupluse (harjad, mänguasjad, kohvid jt.) asukohaks Tallinn, Vana Posti 2 (enne Pärnu mnt. 32).
28. Juhan Kuuse radio-, jalgrataste- ja elektritarveteäri asukohaks Tallinn, Tartu mnt. 18 (enne Tartu mnt. 8).
29. Jaan Künnapas avanud Pärnus, Elisabethi 37 leivatööstuse ja peab edasi samas asuvat toiduainetekauplust firma all „Jaan Künnapas“.
30. Marie Kütti toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Suur-Kuke 1 (enne Suur-Kuke 36).
31. Aleksander Laikmerandi jahuveski asukohaks on Kuivajõe v., Tuhala as.
32. Hilda Laissari toiduainetekaupluse asukohaks Tallinn, Mõituse 19 (enne Kanarbiku 22).
33. Ernst Lepiksaare segakaupluse asukohaks Rakvere, Lai 24 (enne Lai 29).

34. Rudolf Lepp jätkab äritegevust esinduse (kummipallid) alal Tallinn, Imanta 29—1, firma all „R. Lepp“.
35. Eesti mehaaniline puutööstuse aktsia-selts „A. M. Luther“, Tallinn, Pärnu mnt. 69; lahkunud juhatuse liige ja asjaajaja-direktor Martin Luther. Kustunud Hildegard Birck'i ja Voldemar Westerbergi prokuura. Kollektiiv-prokuura saanud: Konrad Uexküll-Güldenband, Albert Vaharu, Niels Orlovsky, Mardo Jaldre, Eugen Kukk ja Wolf Irshick.
36. Eduard Lättemaa jätkab äritegevust avades Torma v. Torma riigimõisas piimasaadustetööstuse firma all „Torma juustutööstus Ed. Lättemaa“.
37. Olga Maar jätkab äritegevust avades Tallinn, Liivalaia 9—5 kudumistööstuse firma all „Olga Maar“.
38. Hilda Madisson jätkab äritegevust avades Harku v. Rannamõisas toiduainetekaupluse.
39. Anton Mitti jalanõudeäri asukohaks Tallinn, Maakri 2 (enne Pärnu mnt. 27), firmaks „A. Mitt“.
40. Ada Nortmaa kleidi-, pesu- ja puduäri asukohaks Tartu, Suurturg 10 (enne Söögiturg 3).
41. Tööstus-kaubanduse agentuur „Alpa“ U/Ü. Pasternak, Allas ja Ko., Tartu, Suurturg 15, lahkunud täisosanik Anatol Allas, firmaks jääb: U/Ü. „Alpa“ D. Pasternak & Ko.
42. Spordiabinõude- ja mänguasjadetööstus „Töömäng“ V. Porosaar ja Ko. asukohaks Tallinn, Imanta 49 (enne Kungla 26).
43. Süvi Põldmaa avanud Tartus, Suurturg 10 naisterahva kübara äri firma all „S. Põldmaa“.
44. Marie Rannik lõpetanud pagariäri Tartus, Narva 82, samas asuvat pagari- ja kondiitritööstust peab edasi firma all „M. Rannik“.
45. „Trükikoda „Estotrükk“ V. Rebane“, Tallinn, S.-Karja 8, kaaspärija Vera Rebase perekonnanimeks „Lio“.
46. Eliise Reimann avanud Rapla al. Viljandi mnt. 47 toiduainete- ja pagariäri firma all „Eliise Reimann“.
47. Osaihisus Keemia Laboratoorium „Remedia“, Tallinn, Pühavaimu 11; lahkunud juhatuse liige Theodor Rosenwald. Juhatuse liikmeks valitud Nils Karstens.
48. Anna Rikk avanud Tallinnas, Tartu mnt. 15 mööbliäri ja peab edasi Türil, Viljandi 2 mööbliäri firma all „Anna Rikk“. Tallinna äri kohta antud prokuura Akulina Rikk'ile.
49. Aleksander Rillevi kellasepäri asukohaks Tartu, Uueturu 16 (enne Suurturg 17).
50. Karl Roosiorgi pudu- ja pesukaupluse asukohaks Tartu, Raekoja 9 (enne Raekoja 12).
51. Kirjastus „Leksikon“ Roots ja Leesik, Tallinn, Kunderi 30—4, kirjastamine; täisühingust täisosanik Uno Leesik lahkunud, ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana August Roots firma all: Kirjastus „Leksikon“ A. Roots.
52. Herman Rägastik peab Erra v., Kiviõli, Kiriku 4, toiduainetekauplust firma all „Hermann Rägastik“.
53. Adolf Rätsep'a segakaupluse asukohaks Haljala v., Haljala (enne Aaspere v., Aukülas).
54. Salme Saarmann jätkab äritegevust avades Pärnus, Riia 21 pesu- ja pudukaupluse firma all „Salme Saarmann“.
55. Robert Sandberg'i puutööstuse asukohaks Rakvere, Pikk 26 (enne Pikk 37).
56. Anna-Marie Sark jätkab äritegevust avades Tallinn, Liivalaia 90 lihakaupluse firma all „A. Sark“.
57. A. Schapiro & Ko., Tallinn, Estonia pst. 13 en-gros nahakauplus, täisosaniku Mirjam-Mary Schapiro perekonnanimeks „Salamon“.
58. Ekaterina Sepsivart lõpetanud puuhoovi Tallinnas, Narva mnt. 67 ja avanud kaupluse Tallinnas, Pärnu mnt. 32 firma all: Jalanõude- ja nahkesemetekauplus „Eldo“ E. Sepsivart.
59. Gustav Treier avanud Tallinnas, Pikk 7 lillekaupluse ja peab edasi Tallinnas, Telliskivi 9 aiatööstust firma all: G. Treieri aiandusäri.
60. Richard Veelman'n'i perekonnanimeks „Veelma“ ning tema Tallinnas, Tartu mnt. 22 asuva tapeedilao firmaks „Rich. Veelma“.
61. Julius Voosemaa avanud Tallinnas, Laadaplats 121 pudu- ja pesukaupluse ja peab edasi kauplust Laadaplats 105 firma all „J. Voosemaa“.
62. Elvine Vöölmann'i toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks Tallinn, V.-Patarei 11 (enne Kõie 8).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Heinrich Adamson, Pärnu, Tallinna mnt. 22, jalgrataste ja raadioaparaatide müük.
2. A. Anier, Paide, Karja 4—5, sporditarveteäri.
3. Lilly Annus, Pärnu, Promenadi 2, söögi-saal.
4. Hildegard Arumets, Tallinn, Pikk 38, toiduainetekauplus.
5. Restoran M. Aspe, Pärnu, Tallinna mnt. 13.
6. Voldemar Berntien, Pärnu, Kalevi 5, jalanõude- ja saapapealsetetööstus.
7. Tallinna Kivitööstus ins. J. K. Bredahl, Tallinn, Lasnamäe 18, kivihoöveldamise tööstus.
8. Paemurd Ludvig Bredahl, Tallinn, Lasnamäe 18.
9. Saara Dattel, Pärnu, Kalevi 1, hommiku-kinga-tööstus.
10. Pesuõmblemisetööstus M. Dreimann ja Ko., Tallinn, Lembitu 6—5.
11. A. Erbsen, Tapa, Jaama 4, saapakauplus.
12. Leopold Haitov, Pärnu, Pühavaimu 15, plekisepatööstus.
13. Carl Jucum, Kõnnu v., Loksa k., apteek.
14. Enn Kajand, Nõmme, Pärnu mnt. 261, leivatööstus.
15. Voldemar Karu, Pärnu, Poska 42, tsemendi- ja mullatööde ettevõtte.
16. Prov. B. Kerik, Võru, Kreutzwaldi 15, apteek, rohu- ja värvikauplus, kunstlike mineraalvete tehas.
17. Lõvi apteek Mag. F. Kestner, Pärnu, Kalevi 14.
18. Friedrich Kestner, Pärnu, Kalevi 14, rohu- ja värvikauplus.

19. S. Kikerpill, Meeri v., toiduainete-kauplus.
20. Kaubamaja Ernst Kirikal ja Ko., Viljandi, Tartu 1, raadio-, foto- ja elektritarvete-äri.
21. Marta Kool, Tartu, V.-Kaar 12, toiduainete-kauplus.
22. V. Krupp, Nõmme, Pärnu mnt. 138, einelaud.
23. Kaarel Kurismaa, Pärnu, Vingi 17, kondiitritööstus.
24. V. Käärid, segakauplus, Põide v., Orissaare al.
25. V. Kübler, Paide, Pärnu 4, pagari- ja kondiitritööstus ja toiduainete-kauplus.
26. Felix Lilles, Pärnu, Kalamehe 11, toiduainete-kauplus.
27. Alise Mägi, Rägavere v., Põlula as., jahuja saeveski.
28. A. Nimmerfeldt, Vajangu v., Tam-salu, jahuveski.
29. August Ollin, Aaspere v., Rõmeda k., rändsaekaater.
30. Ed. Otti, Tartu, Raekoja 67, toiduainete-kauplus.
31. Liisa Pajo, Tallinn, Lille 15, toiduainete-ja piimakauplus.
32. Arthur Palis, Sindi, apteek.
33. Oed Pallon, Tallinn, Vana-Kalamaja 7—4, agentuuräri (vanaraud).
34. Eesti Puusaaduste Tööstus A. Pfeiffer ja Ko., Tallinn, Tondi 25.
35. E. Pärt, Tartu, Võidu 6, kummi- ja par-lümeeriakauplus.
36. M. Pääsik, Tallinn, Kesk-Kalamaja 10, söögisaal.
37. Joh. Rose, Tartu, Raekoja 27, mööbli-tööstus ja Holmi 17 mööbliäri.
38. Karl Rääk, Tallinn, Paide 8, toiduainete-kauplus.
39. A. Sark, Tallinn, Liivalaia 90, lihakauplus (ärip. Aleksander Sark).
40. Anna Schmidt, Rakvere, Küti 21, õmb-lustöököda.
41. H. Songisep, Tallinn, Juurdeveo 22, toi-duainete-kauplus.
42. Mare Tammiste, Tartu, Riia 1, kolo-niaalkauplus.
43. B. Tsvetkov, Voka v., Toila, kalatööstus.
44. O. Tääker, Tartu, Raekoja 102, toidu-ainete-kauplus.
45. L. Vigel, Paldiski, Jaan Poska 24, kel-ladekauplus.
46. Miina Vilgelmov, Tallinn, Kannikese 12, toiduainete-kauplus.
47. Ed. Volga, Tallinn, Liivalaia 99, peegli- ja mööblitööstus.
48. Ferdinand Vunder, Tallinn, Liivalaia 90, lihakauplus.
49. Kustav Ärmann, Tartu, Kuperjanovi 13, liha- ja vorstikauplus.
50. Oskar Zürcher, Peningi v., Perila, juustu-tööstus.

A.-s. VENNAD TOFER

Aktiva	Ärisesis 1. jaanuariks 1940	Passiva		
Kassa ja jooksvad arved	59.041.24	Põhikapital	350.000.—	
Vekslid portfellis	96.225.01	Tagavarakapital	42.807.92	
Deebitorid	57.979.91	Amortisatsioonikapital	307.706.76	700.514.68
Kinnisvara	143.814.80	Vabriku juurdeehituse fond	10.000.—	
Vallasvara	12.892.88	Tähtajalised kohustused	19.909.75	
Deponeeritud summad	3.228.20	Hüpoteegivõlg	25.800.—	
Väärtpaberid	1.400.—	Pankade võlg	23.317.78	
Tööstuse kinnisvara	77.680.77	Garantiid	153.000.—	
Tööstuse vallasvara	315.101.82	Uleminevad summad	40.067.33	
Garantii deebitorid	153.000.—	Aktsionärid	89.608.28	
Kreeditorid (ettemaksud)	37.969.63	Juhatuse käsutada summad	2.010.—	
Kaubad ja materjalid	233.446.07	1939. a. tasumata kulud	50.008.65	
1940. a. kulud	6.199.41	1938. a. puhtakasu ettekanne	3.933.04	
		Puhaskasu	70.810.23	
	<u>1.197.979.74</u>		<u>1.197.979.74</u>	

Tulude ja kulude arve.

Tulusid	465.663.21
Kulusid	394.852.98
Puhaskasu	<u>70.810.23</u>

Aruanne on kinnitatud üldise koosoleku protokollil põhjal 4. aprillil 1940.

Välisbörsid

	L O N D O N									
	1. V	2. V	3. V	4. V	6 V	7. V	8. V	9. V	10. V	
New York . . .	—	—	—	—	4.02 ^{1/2} —4.03 ^{1/2}	—	—	—	—	—
Berlin . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingi . . .	—	187.—	—	—	—	187.—	—	—	—	190.—
Stokholm . . .	—	—	—	—	—	16 85—16.95	—	—	—	—
Kopenhaagen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riia . . .	1 ^{1/2}	18.06	18.—	17.93	17.93	17.56	—	17.12	—	—
Kaunas . . .	20.18	20.12	20.06	20.00	20.00	19.62	—	19.25	—	—
Amsterdam . . .	—	—	—	—	7.53—7.58	—	—	—	—	—
Pariis . . .	—	—	—	—	176 ^{1/2} —176 ^{3/4}	—	—	—	—	—
Zürich . . .	—	—	—	—	17.85—17.95	—	—	—	—	—
Brüssel . . .	23.85—24.00	—	—	—	23.85—21.00	—	—	21.95—24.10	—	—
Milano . . .	68.75	—	—	—	68.25	67.—	66.50	—	—	66.—
Varssav . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Praha . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapest . . .	19.31	19.25	19.18	19.12	19.12	18.75	18.62	18.37	18.56	18.56
Tallinn . . .	14.43	14.7	14.31	14.25	14.25	14.00	—	13.75	14.20	14.20
Moskva . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madrid . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuld p. u. . .	168 sh.	168 sh.	168 sh.	—	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.
Höbe " " . . .	—	—	21 ^{1/16}	—	—	21/-	—	21/-	—	21/-
Plaat. " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	B E R L I N									
	27. IV	29. IV	30. IV	3. V	4. V	6. V	7. V	8. V	9. V	10. V
London . . .	—	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90
New York . . .	—	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.500	2.500
Helsingi . . .	—	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.065	5.065
Stokholm . . .	—	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.52	59.52
Kopenhaagen	—	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.26	48.26
Oslo . . .	—	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.82	56.82
Riia . . .	—	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Kaunas . . .	—	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98
Amsterdam . . .	—	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.70	132.70
Pariis . . .	—	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05
Zürich . . .	—	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	56.06	56.06
Brüssel . . .	—	42.10	42.14	42.04	42.00	42.00	41.92	41.84	41.80	41.80
Milano . . .	—	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Praha . . .	—	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
Tallinn . . .	—	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50

A/s. Jaak Puhk & Pojad suurveski saadused

11. V 1940.

		Kroonid.		Kroonid	
Nisupütül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):				Poolsõre	100 kg 42.—
„Sampo“	100 kg	26.—		Sõre	„ 43.—
„Kungla“	„	30.—		Manna	„ 43.—
„Kalev“	„	34.—		Rukkijahu	„ 18.00—19.50
„Eesti parem“	„	40.—		Rukkipütül	„ 26.00—27.00
„Granular“	„	37.—		Nisu, pehme — sõre	„ 26.00—43.00
				Kaerahelbed	„ 32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 8. V 1940. a.

		Kroonid.			Kroonid
J. Puhk ja Pojad suurveski:					
Jahud: rukki	100 kg	18.00—19.50	Mootornafta	kg	0.11,5
" " " " " " "	"	26.00—27.00	Diiselnafata	"	0.11,5
" " " " " " "	"	26.00—43.00	Putukamürk „Puttox“	"	1,50
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg	—,32	Raud, sordi	100 kg	36.00—38.00
A/S. Rotermanni teh.:					
Jahud: rukki	100 kg	18.50	" " " " " " "	"	36.00—38.00
" " " " " " "	"	27.—	Raudvits	"	38.00—44.—
" " " " " " "	"	25.50—42.00	Raudplekk	"	43.00—58.—
Nisu	"	23.00	" " " " " " "	"	66.00—72.00
Rukis	"	17.—	Raudtalad	"	32.00—33.00
Kaerad, toidu	"	16.50—17.50	Teras, talla, ree	"	36.00—38.00
Odrad, toidu	"	16.00—16.50	" " " " " " "	"	45.00—50.00
Seemned: ristikehina, pun., hil.	"	170.—175}	Malm nr. 2	"	—
" " " " " " "	"	140.—150	Inglitina	"	600.00—700.00
Linaseemned 100 kg	"	32.—	Seatina	"	60.00—70.00
Herned, toidu, rohelistes	"	—	Vaskplekk, punane	"	200.00—260.—
Kartulitärklis „Supérieur“	"	37.—	Vaskplekk, valge	"	180.00—220.—
" " " " " " "	"	35.—	Tsinkplekk	"	90.—137.—
" " " " " " "	"	33.—	Masinaõli	"	35.50—36.50
Siirup, kartuli, 42 ^o /o	"	39.00—41.00	Mootoriõli	"	58.00—96.—
Glükoos	"	39.00—41.00	Autoõli, Ameerika	"	102.—135.—
Margariin, kodumaa	"	—	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
Kakao, Eesti	1 kg	1.60—2.00	teõli, tsistern	1000 kg	60.00—75.—
Kohv, Rio, Santos jne.	"	—	Tsilindriõli, Vene	100 "	60.—
" " " " " " "	"	—	Nafta, Vene	"	23.00—24.—
" " " " " " "	"	—	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	"	24.00—25.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	"	—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	"	—	tööst. segabensiin, fr. Kohtla, netto ltr.		—,55
Sidrunid	kast	33.00—36.00	Autobensiin fr. Tallinn	"	—,55
Apelsinid	"	—	A/Ü. Eesti Kiviõli bensin „Estolin“,		
Suhkur, peenike	100 kg	58.50	tsistern. tr. Tall. ühes teedemaks.	"	—,57
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"		Bensiin, I s., välisbensiin	"	—,59
" " " " " " "	"	3.20—3.85	Pesuosoda, kodumaa	100 kg	—
" " " " " " "	"	—	Seebikivi	"	36.50—42.00
" " " " " " "	"	3.20—3.85	Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg	"	—
Liha, sea, I sort	1 kg	1.02—1.07	" " " " " " "	100	61.00—64.00
Liha, looma, I sort	"	0.63—0.78	" " " " " " "	"	124.00—130.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	15.50—16.25	" " " " " " "	"	16.00—23.00
" " " " " " "	"		Kunstväetised: fr. Tallinn ja Pärnu		
" " " " " " "	"	13.85	Superfosfaat 18/20 ^o /o, inglise	100 kg	—
" " " " " " "	"	13.85	" " " " " " "	"	—
Sigade sõöt, fr. sihtjaam	"	13.35	" " " " " " "	"	6.10
Sojatangud	"	15.35	Superfosfaat 18/20 ^o /o, vene kot-		
Nisukliid	"	11.—	tides, fr. piir	"	7.00—7.25
Maapähklikoogid fr. sihtj. br.-netto	"	15.35	Toomasjahu 15 ¹ / ₂ ^o /o	"	—
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	70.00—71.00	Segafosfaat 22/23 ^o /o	"	—
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	"	48.00—65.00	Eesti fosforiit 25/27 ^o /o	"	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	80.00	Kaalisool 40 ^o /o	"	13.—
Koks, kütte	"	80.00	Kainiit 14 ^o /o	"	—
Kütteturvas (A/s. „Eesti Turbat.“)	"	11.50	Lubisalpeeter 15 ¹ / ₂ ^o /o	"	14.75
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam	"	16.50—17.—	Tšiilisalpeet. 16 ^o /o (terakuuline)	"	17.35
Põlevkivi, netto	"	9.00	Lubiammoonsalpeeter 20,5 ^o /o	"	18.85
Kütteõli, netto	"	58.00	" " " " " " "	"	13.45
Raskeõli A. B. C.	100 kg	7.25	Väävelhapuammoonium 20,6 ^o /o	"	15.—
Estobituumen A. B. C. D. E. F.	"		Nitrofoska (14:14:18 ^o /o)	"	25.50
" " " " " " "	tünnid br.	9.75	Põllukips, jahvatatud, fr. Irboska	"	—
Asfaldemulsioon	" netto	10.25	Tsement:		
Asfaltmastiks	"	5.75	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere		—
Katuselakk, vaatides, ...	" br.	10.25	" " " " " " "	100 kg	2.70
Fenolaat, ...	"	5.25	Kriit, pestud	"	5.20
Karbolilineum „Estokarbolilineum“	"		Kivitorv	"	14.00—22.50
" " " " " " "	"	8.75—11.75	Puutorv	"	23.—
Rualakk, netto	100 kg	16.75	Lubi, Tallinn, ...	1000 kg	35.—
Immutusõli D. C.	"	6.75—7.75	" " " " " " "	"	22.—
Maanteeõli	"	5.80	" " " " " " "	"	30.—
Viljapuu-karbolilineum, netto	ltr.	00.25	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	"	40.00—42.00
Mootorpetrooleum, ...	kg	00.16	" " " " " " "	"	46.—

Veisenahad:		
pullinahad värsked I	Kr. 1.20 kg	
II	1.08 "	
lehma- ja mullikanahad värsked I	1.— "	
II	—90 "	
praak	—75 "	
pullinahad soolatud I	1.43 "	
II	1.29 "	
lehma- ja mullikanahad soolatud I	1.20 "	
II	1.08 "	
praak	—90 "	

Tendents: kindel.

Vasikanahad: kerged, 3 kg ja alla	
ning kõik kuivad	5.50 tükk
rasked, üle 3 kg.	1.80 kg
praak	4.00 tükk

Tendents: kindel.

Lambanahad:	
I OJ	Kr. 6.00 tükk
II J	5.00 "
III L	4.00 "
IV K	3.00 "
V praak	1.50 "

Tendents: kindel.

Karusnahad 3. V 1940.

fr. vastuvõtupunkt

I. Kasvanduse karusnahad	Kr. — tk.
II. Jahi-karusnahad: Tendents:	
metsjänes, täisväärt. vaikne (1/1)	0.50 "
punane rebane " (1/1)	18.— "
tuhkur " (1/1)	7.50 "
nirk " (1/1)	2.75 "
orav " (1/1)	—90 "
naarits " (1/1)	24.— "
mäger " (1/1)	3.50 "

III. Hõberebasenahad:

1) mustad ja tumedad, täisväärt. (1/1) Kr.	tk.
2) 1/4 hõbe " (1/1) "	"
3) 1/2 " " (1/1) "	"
4) 3/4 " " (1/1) "	"
5) täishõbe, " (1/1) "	"
6) vigastatud "	"

Tendents:

Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 8. V 1940.	
Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr.	20.00—22.00
Plokk-palgid	35.00—40.00
Pakud: kuusk	12.—
mänd	12.—
Paberipuud — sulfiit . . . . . r.-m.	10.00—12.00

Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 75% kooritud r.-m. kr.	7.—
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud . . . kr. rm.	6.20
Paberipuud — sulf., haab. fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud . . r.-m. Kr.	—
Toepuud	8.00—9.00
Pakud: kask . . . . . thm.	17.00—30.00
lepp I sort	35.00
" II "	19.00—23.00
haab I "	35.00
" II "	25.00
saar	26.00—35.00
tamm	30.00—38.00
Prussid . . . . . thm.	38.00—42.00

Saetud materjal: plangud + 25% laudu: alus 7":

" kuusk u/s	43.00
" " IV sort.	38.00
" mänd u/s	41.00
" " IV sort.	36.00
Kastilauad	—
Krohviliiitud . . . . . tk.	—
Liiapid 25 cm × 25 cm × 272 cm	5.50
15 " × 25 " × 270 "	3.50

Tendents: tõusev.

P r a h i d.

L i n a

Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg Rmk.	24.00
" — Gent . . . . . 1016 " sh.	—
" — Dundee . . . . . " "	—

Puumaterjalid. Standard

Tallinn — London . . . . . " sh.	—
" — Hull . . . . . " "	—
" — Manchester . . . . . " "	—
" — Grangemouth . . . . . " "	—
" — Belfast . . . . . " "	—
" — Dundee . . . . . " "	—
" — Antwerpen . . . . . " "	—
" — Gent . . . . . " "	—
" — Rotterdam . . . . . " "	—
" — Amsterdam . . . . . " "	—

Segakaup.

Lina. Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk.	14 40—54.—
" — London 1016 kg sh.	—
" — Stokholm 1000 kg Rkr.	20.00—100.—
" — Stettin, või tünn Rmk.	1.50
" — London . . . . . sh.	—

Kartulid.

Tallinn—Stokholm . . . . . 1000 kg Ekr.	30.—
---	------

Toiduainete turg

London 10. V 40.

Bacon, kaal 112 Ingl. naela. sh. 113/6**Nisu**, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.

Northern Manitoba . . . . . sh. 31/4

28. II—27. III 40.

Jahu, kaal — 140 Ingl. n. = 62,5 kg

Good Canadian sh 12/-

28. II — 27. III 40.

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 8/-**Kaerad**, „ „ „ = 50 kg „ 11/-**Linad**, eif per tn.

Livonian, Basis Risten . . . . . £ —

10. V 40.

Või. Manchester.

Eesti . . . . . maks. sh. 143/-

H a m b u r g.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest. . . . . Rmk. noteerimata

Manitoba I, cif 100 kg eest term. \$ „

Hard Atlantic . . . . . " „

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis. . . . . sh. „

" „ Amsterdamis. . . . . " „

Suhkur.

Toores . . . . . sh. „

Belgia . . . . . " „

Hollandi . . . . . " „

Riis, Burmah II . . . . . Rmk. „

Väärtpaberite kursid Tallinna börsil 30. IV 1940. a.

Väärtpaberid	Nomin.-väärt.	Viimane divid.	Teatud	Ostjad	Muutjad
1927. a. 7 ⁰ / ₀ E. V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
100	—	—	—	1700	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C. (55 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	60	—
5 ⁰ / ₀ E. V. Majandusm. võlakirj. Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:	100	—	—	—	—
seeria D. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	45	—
„ E. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	50	—
„ F. (9 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	20	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
6 ⁰ / ₀	1000	—	—	—	—
võlakirjad (20 a.) 5 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
„ (5 a.) 5 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
„ (5 a.) 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
„ (5 a.) 4 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ E. Maap. pantl. (7. s.)	100	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ „ „ „ (8. s.)	100	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ „ „ „ (9. s.)	100	—	—	—	—
4 ⁰ / ₀ Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	85	—
4 ⁰ / ₀ Asundusk. võlakirj., mis antud E. Maap. poolt krediitiasutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—
6 ⁰ / ₀ E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	—	89
5 ⁰ / ₀ E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	—	—	96
5 ⁰ / ₀ E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	—	—
Aktsiad: Eesti Pank.	50	8 ⁰ / ₀	—	65	—
Krediit Pank a.-s.	50	7 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s.	50	3 ⁰ / ₀	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing . . .	100	9 ⁰ / ₀	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s. .	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	20 ⁰ / ₀	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	7 ⁰ / ₀	—	—	—
„Massprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü.	1000	8 ⁰ / ₀	—	—	—
Narva Kirjastusthisus . . .	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/üh. .	500	3 ⁰ / ₀	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s. .	50	12 ⁰ / ₀	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s. . . .	50	10 ⁰ / ₀	—	—	—
Saku õlletehase a/s.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
SindiTekstiilvabrikute Üh. .	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s. .	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü. .	5000	1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—
O/ü. R.-el.-t. Tehas „Ret“ . .	100	10 ⁰ / ₀	—	—	—
A/S. Tall. Laevathisus	50	20 ⁰ / ₀	—	—	—
O/ü. „Elamu“	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
A/S. A. Rosenwald & Co. . . .	250	—	—	—	—
K.-o/ü. „Loodus“ põhiosat. . .	50	7 ⁰ / ₀	—	—	—
„eelisosatäh.“	50	10 ⁰ / ₀	—	—	—
O/ü. „Ilutrükk“ põhiosatäh. .	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„eelisosatäh.“	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
A/S. „Eesti Fosforiit“	50	—	—	—	—
O/ü. „Kvarts“	500	5 ⁰ / ₀	500	500	501

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		6. V 1940	7. V 1940	8. V 1940	9. V 1940	10. V 1940	11. V 1940
London 1 naelsterl.	O. M.	—	—	—	—	—	—
		16.85	16.85	16.85	16.85	16.85	16.85
New York dollar	O. M.	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17
		4.23	4.23	4.23	4.23	4.23	4.23
Berliin	O. M.	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50
		170.50	170.50	170.50	170.50	170.50	170.50
Berliin (clearing) 100 s. riigim.		160	160	160	160	160	160
Helsingi 100 soome m.	O. M.	—	—	—	—	—	—
		8.59	8.59	8.59	8.59	8.59	8.59
Stokholm 100 rootsi kr.	O. M.	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
		100.50	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50
Kopenh. 100 daan. kr.	O. M.	—	—	—	80.75	80.75	80.75
		81.75	81.75	81.75	81.75	81.75	81.75
Oslo 100 norra kr.	O. M.	—	—	—	—	—	—
		96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00
Riia 100 latti	O. M.	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75
		79.50	79.50	79.50	79.50	79.50	79.50
Kaunas 100 litti	O. M.	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00
		71.75	71.75	71.75	71.75	71.75	71.75
Amsterd 100 floriini	O. M.	222.50	222.50	222.50	222.50	222.50	—
		226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50
Pariis 100 prants. fr.	O. M.	—	—	—	—	—	—
		9.40	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40
Zürich 100 helv. fr.	O. M.	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00
		96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00
Brüssel 100 belgat	O. M.	71.25	71.25	71.25	71.25	71.25	—
		72.75	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75
Milano clearing	O. M.	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
		21.50	21.50	21.50	21.50	21.50	21.50
		21.29	21.29	21.29	21.29	21.29	21.29
Varssav 100 slotti	O. M.	—	—	—	—	—	—
		—	—	—	—	—	—
Kuld puhast üks gr.	O. M.	—	—	—	—	—	—

EESTI PANGA NÄDALA-ARUANNE

AKTIVA

7. mail 1940. a.

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	40.901.413.84	2. Tagavarakapital	1.478.758.84
välisraha	3.778.524.39	3. Eritagavarakapital	4.122.865.94
2. Vahetusraha	1.049.043.68	4. Jooksvad kohustused:	
3. Sisevekslid:		a) pangatähed liikvel	62.178.455.—
kaubavekslid	13.904.641.41	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	2.284.003.01	valitsuse	13.800.352.46
metsatööstusl.	10.740.—	pankade	6.689.240.97
4. Laenud:		teised	4.341.365.82
valitsusele	—	5. Muud passivad	20.268.684.14
teistele *)	27.101.847.45		
5. Kinnis- ja vallasvara	3.453.459.66		
6. Muud aktivad	25.396.049.73		
	117.879.723.17		117.879.723.17

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 51,35%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 739 963.92.

JUHATUS

A/S. Paberivabrik „KOIL“

Väljavõte 1939. a. aruandest:

Sissetulekud:		
paberimüük	1.602.864.69	
valmispaber ja mitmesugused sissetulekud	123.775.46	1.726.640.15
Väljaminekud		1.631.030.90
1939. a. kasu		95.609.25
1938. a. kasu ettekanne		83.939.51
		179.548.76

Aktiva.	Bilanss 31. detsembril 1939. a.	Passiva.	
Vabriku maa ja veejõud	14.857.—	Aktsiakapital	1.050.000.—
Hooned	616.287.—	Tagavarakapital	220.000.—
Masinad, raudtee ja inventar	1.579.426.—	Kustutuse arve	2.306.158.—
Tallinna hooned	489.075.—	Direktor G. Sommer'i annetus	47.646.50
Uus ehitus	726.97	Ametnike ja tööliste heaolukapital	85.433.—
Kassa, väärtpaberid ja vekslid	34.360.47	Hüpooteegid	100.509.—
Deebitorid	233.315.39	Kreeditorid	119.283.08
Valmispaber	97.677.25	Garantiid	372.000.—
Toorained ja materjalid	284.327.14	Üleminevad summad	7.674.58
Deposiidid	372.000.—	1938. a. kasu ettekanne	83.939.51
Põllumajandus	766.200.70	1939. a. kasu	95.609.25
	4.488.252.92		179.548.76
			4.488.252.92

Kaubandusliku Keskühisuse

„ESTONIA“

äriseis 31. detsembril 1939. a.

AKTIVA.

PASSIVA.

Kassa . . . . . Kr. 419.32	Osakapital . . . . . Kr. 90.500.—
Kassa linapunktides . . „ 16.106.53 Kr. 16.525.85	Tagavarakapital . . . . „ 4.500.—
Pangad . . . . . „ 70.436.52	Amortisatsiooni-kapital . „ 8.900.— Kr. 103.900.—
Osamaks teistes asutustes ja väärt- paberid . . . . . „ 13.650.—	Pangad . . . . . „ 496.403.04
Kaubad ladudes . . . . . „ 585.884.17	Isikud ja asutused . . . . . „ 78.582.09
Nõudmisvekslid . . . . . „ 33.939.40	Edasiantud nõudmisvekslid . . . . „ 33.939.40
Isikud ja asutused . . . . . „ 25.742.13	Väljamaksmata villapreemia . . . „ 2.702.82
Riiklik juuremaks villale . . . . „ 5.913.46	Üleminevad summad . . . . . „ 20.874.70
Vallasvara . . . . . „ 8.978.75	1939. a. ülejääk . . . . . „ 25.726.56
Üleminevad summad . . . . . „ 1.058.33	
Kr. 762.128.61	Kr. 762.128.61

JUHATUS.

TEHNIKA-KONTOR

HUGO LOHMANN

TALLINN, PIKK T. 31

KAUBANDUSKONTOR

VASA

Omanik HUGO LOHMANN Tallinn, Vene t. 8

on nüüd ühendatud ja asuvad uutes ruumides

HARJU t. 21 (II korral)

Telefonid 457-26, 441-98, 427-33

TEHNILINE BÜROO

O. J. KELLER

Välistehaste esindus ja ladu

TALLINN, PIKK 36

TELEF. 423-55

Nõudke ostukohustuseta pakkumisi

A/S. Tallinna Aktsia Pank, Tallinn.

Äriseis 31. detsembril 1939. a.

Aktiva		Passiva.	
Kassa	24.111.09	Põhikapital	400 000 —
Hoiuarved	102 496 99	Tagavarakapitalid	44 431 79
Vaartpaberid	101 865.—	Amortisatsioonikapital	9 062 15
Vaartused	397 83	Hoiusummad	673 139 63
Diskonteeritud vekslid	168 607 87	Vekslite rediskont	27.882.18
Kontokorrent-laenud	968 500.78	Võlad teistes krediidiasutistes	168.578.32
Korrespondendid	12 993 95	Korrespondendid	6 560 70
Garantu-deebitorid	236 670.32	Valjaantud garantid	236 670 32
Mitmesugused deebitorid	17 120 —	Mitmesugused kreditorid	17 120 —
Vallasvara	9 700 46	Tuleva aasta tulud	3 905.63
Tuleva aasta kulud	790 57	Muud passivad	54 879.92
Muud aktivad	2 511.15	Puhaskasu	3 535 37
	<u>Kr 1 645 766 01</u>		<u>Kr 1.645 766 01</u>

Kulude ja tulude aruanne 1939. a. eest

Kulud		Tulud.	
Valitsemis- ja arikulud	61 016 65	Saadud 0/0/0, komisjon ja porto	101.479 26
Maksetud 0/0/0, komisjon ja porto	36 270.47	Mitmesugused tulud	8 590 81
Mitmesugused kulud	9.247.58		
Puhaskasu	3 535 37		
	<u>Kr. 110 070 07</u>		<u>Kr 101.070 07</u>

PILSEN
HELE ÖLU
SANGAR
KANGE ÖLU
TÖMMU
Ekstra
ERIPRUUL
MAHLAJOOGID
SIDRUNHAPPEJOOGID
SELTERS, SOODA
MÖDU

SAKU

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Vastutav toimetaja AL PAULUS

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk, 1940